

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား ပြုစုတော်မူသော

‘လယ်တီဒီပနိဝိသောကမူ’

ဇာတ်ကဗျာနှင့်ကျမ်းသစ်

သာသနာ့ဗဟိုဌာန

အရှင်မင်းတင်
လူမျိုးစုံပါမည်။

မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်

၁၃ (ဆ)၊ ၉၈-လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်

ရန်ကင်းမြို့။

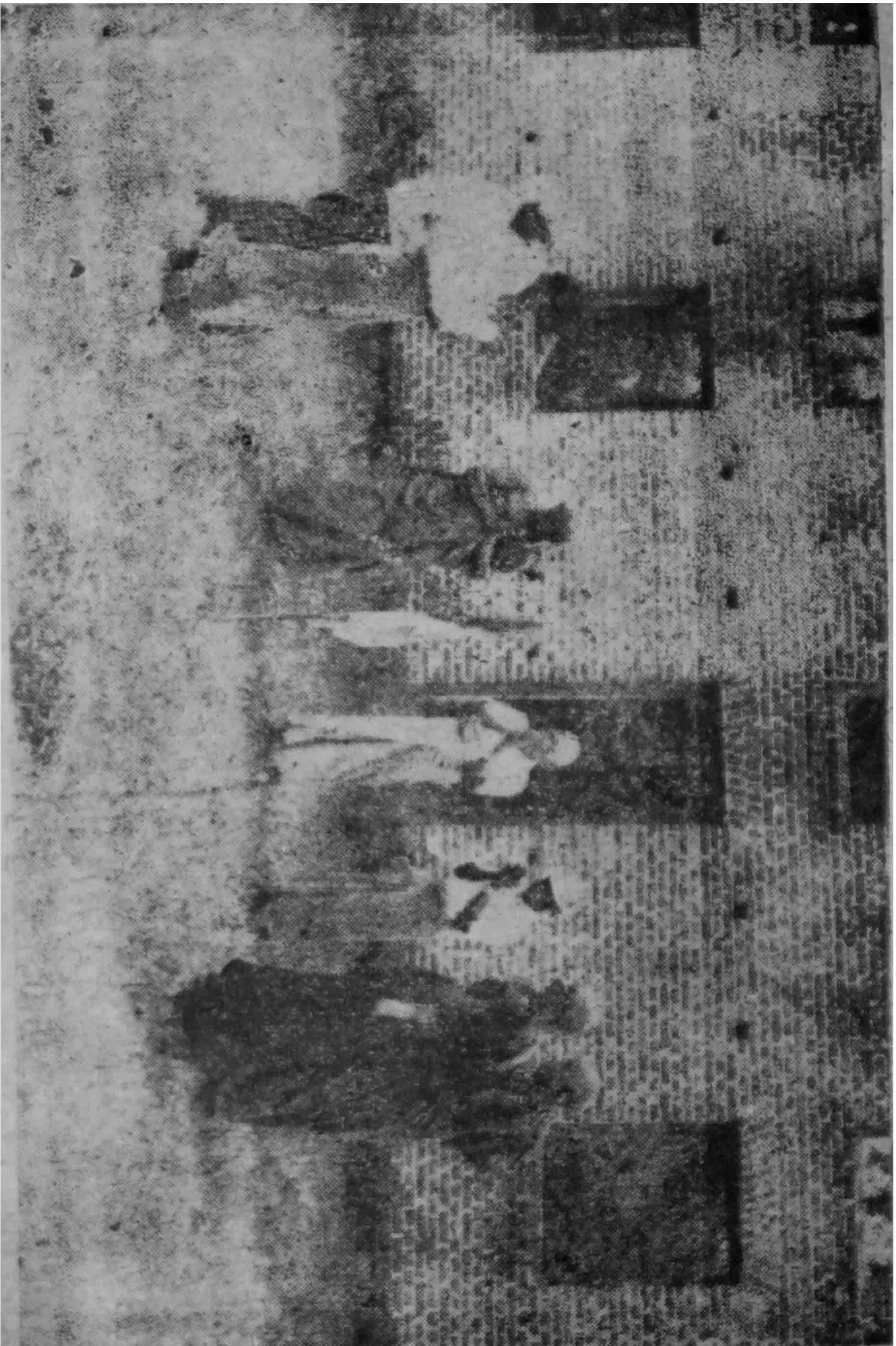
သာသနာ-၂၅၃၂၊ ကောဇာ-၁၃၅၀၊ ခရစ်နှစ်-၁၉၈၈ ဂျူလိုင်လ

ကျေးဇူးတော်ရှင်
လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

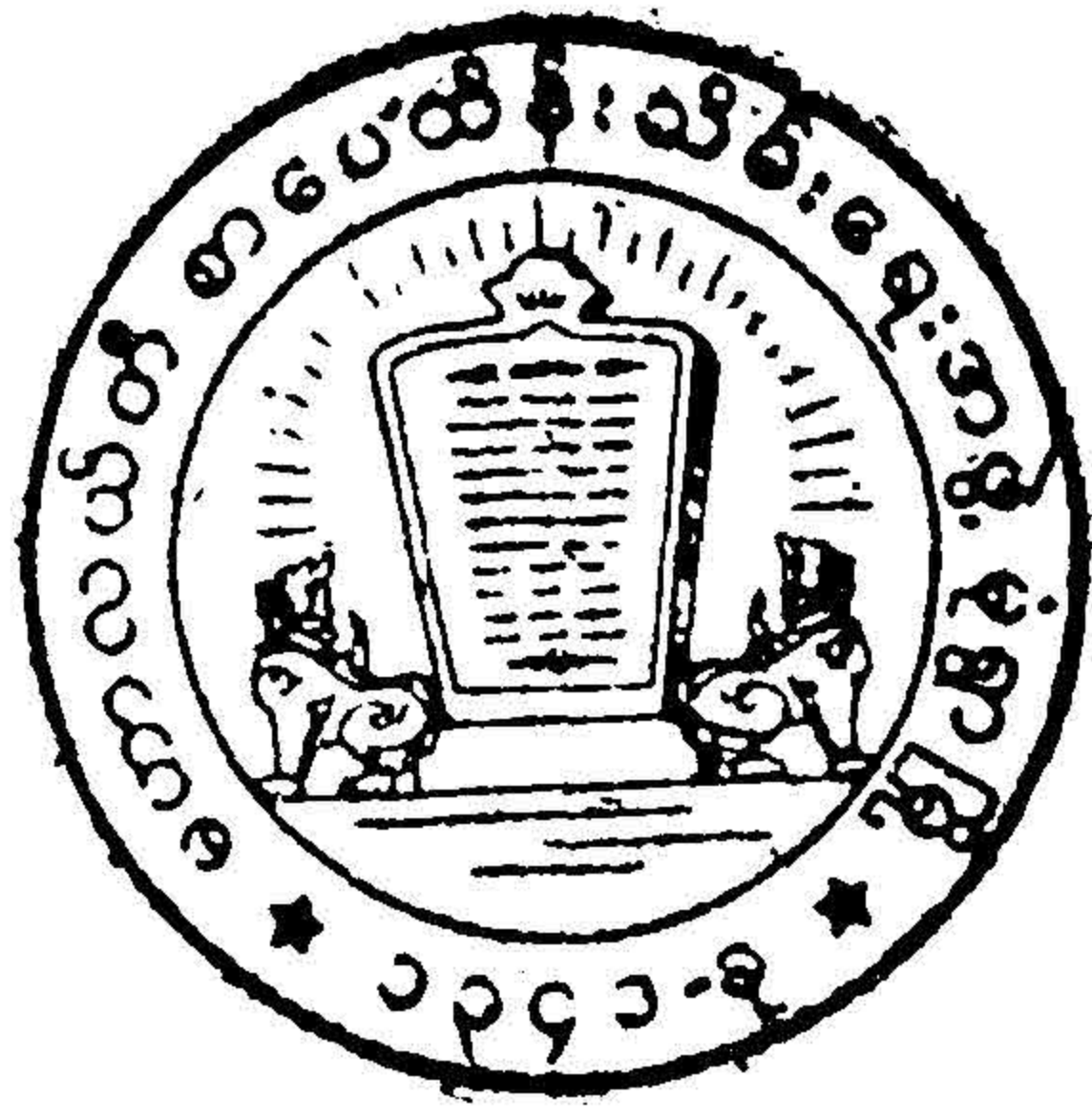

စိုင်းဖြူရွာ-လယ်ထိကုန်း-စောင့်မြေရှိ

ရွှေချက်သိုဗိမ္ဗာန်တော်

လယ်ထိကုန်းတော် ထေရဝံသီ 'စာအုပ်ကြီး' အတွက် သုတေသန ပြုရန် ရန်ကုန်မြို့မှကြီးမား
(၂၂-၁၉-၈၄) နေ့တွင် ခုနစ်ယအကြိမ် ရောက်ခဲ့စဉ်က ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏မြတ်ဗျားနှင့်အတူ
ဇာန်လေးနေ့ကြီး

ကျေးဇူးတော်ရှင်

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ရေးသား ပြုစုတော်မူသော

'လယ်တီဒီပနိဝိသောကမူ'

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်

၁၃ (အေ)၊ ၉၈-လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်

ရန်ကင်းမြို့။

သာသနာ-၅၅၃၂၊ ကောဇာ-၁၃၅၀၊ ခရစ်နှစ်-၁၉၈၀ ချူလိုင်လ

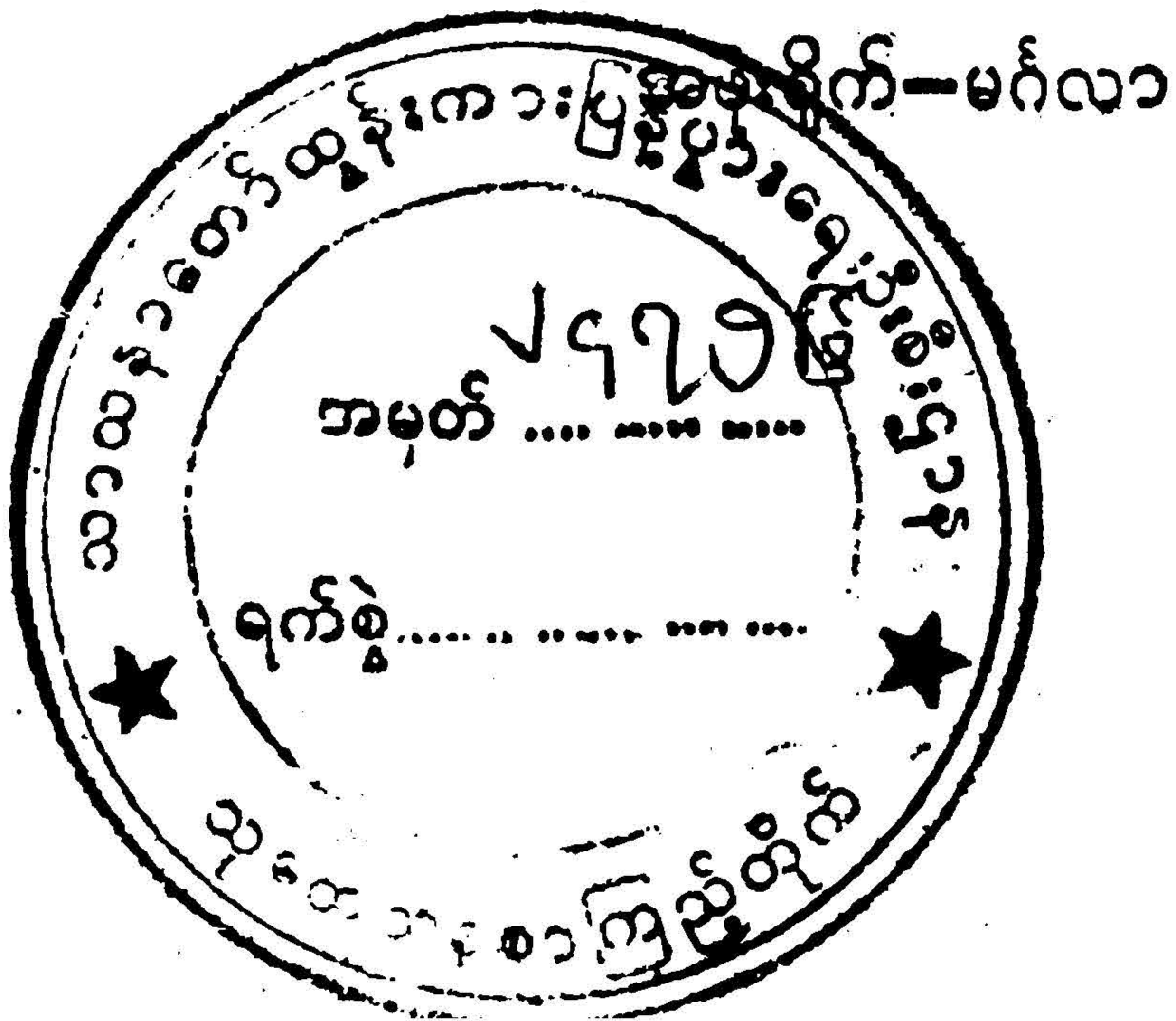
ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်ခြင်း

၁၉၈၈-ခု ဇူလိုင်လ

အုပ်ရေး-၁၀၀၀

ဘာသာရေးဆိုင်ရာ ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် ( )

မျက်နှာဖုံး ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ် ( )

မုံရွာမြို့၊ မဟာလယ်တီတိုက်၊ 'လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့
'လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့' အတွက်

ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃ (အေ)၊ ၉၈-လမ်း၊
မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက် (၀၇၉၆) ဦးကြီးခင်က ပုံနှိပ်၍

ရန်ကုန်မြို့၊ ၁၃၊ ၉၈-လမ်း
မြင့်ဆွေ စာအုပ်တိုက် (၀၁၃၆) ဦးမြင့်ဆွေက
ထုတ်ဝေသည်။

မာတိကာ

အကြောင်းပြ နိဒါန်း

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်း

မူလနိဒါန်း

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန ပါဠိတော်

ဥဒ္ဓေသ

ပထဝီကာယ နိဒ္ဓေသ (ပထဝီကောဋ္ဌာသ-၂၁)

အာပေါကာယ နိဒ္ဓေသ (အာပေါကောဋ္ဌာသ-၁၂)

တေဇောကာယနိဒ္ဓေသ (တေဇောကောဋ္ဌာသ-၄)

ဝါယော ကာယ နိဒ္ဓေသ (ဝါယောကောဋ္ဌာသ-၆)

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဓေသ

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ

တေဇာကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ

နိဂမန

ဥယျောဇဉ်

မာတိကာ

ခေတုကမ္မဋ္ဌာနအနက်

ဥဒ္ဓေသ	၈
ပထဝီကာယ နိဒ္ဓေသ	၈
အာပေါကာယ နိဒ္ဓေသ	၁၀
တေဇောကာယ နိဒ္ဓေသ	၁၀
ဝါယောကာယ နိဒ္ဓေသ	၁၁
ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဓေသ	၁၂
ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ	၁၂
အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ	၁၇
တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ	၂၁
ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ	၂၅
ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဓေသ	၂၉

နိဂုံး ၃၂

ဥယျောဇဉ် ၃၄

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး လက္ခဏာဆောင်ပုဒ်

ဆောင်ပုဒ်အဓိပ္ပာယ်	၃၅
ပထဝီဓာတ်လက္ခဏာ	၃၅
အာပေါဓာတ်လက္ခဏာ	၃၅
တေဇောဓာတ်လက္ခဏာ	၃၆
ဝါယောဓာတ်လက္ခဏာ	၃၆
ရုပ်ဓာတ် ၄-ပါး	၃၆
ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ် နှစ်ပါး တွဲစပ်နေပုံ	၃၇

မာတိကာ

ဆံပင်၌ ဓာတ်ဂ-ပါး ခွဲနည်း

ကြွင်းသော ကောဠာသတ္တိ၌ ဓာတ်ဂ-ပါးခွဲနည်း

အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ် ဂ-ပါး

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

သင်္ခတ

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န

ခယ

ဝယ

ဝိရာဂ

နိရောဓ

အနိစ္စ

အနတ္တ

ကောဠာသတ္တိ၌ ရုပ်ကလာပ် ခွဲခန်း

နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈-ပါး

မဟာဘူတ ၄-ပါး

ပဿာဒရုပ် ၅-ပါး

ဧဝါစရရုပ် ၅-ပါး

ဘာဝ, ဟဒယ, ဇီဝ, ဩဇာ

အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀-ပါး

ရုပ် ၂၈-ပါး ကလာပ်ဖွဲ့ပုံ

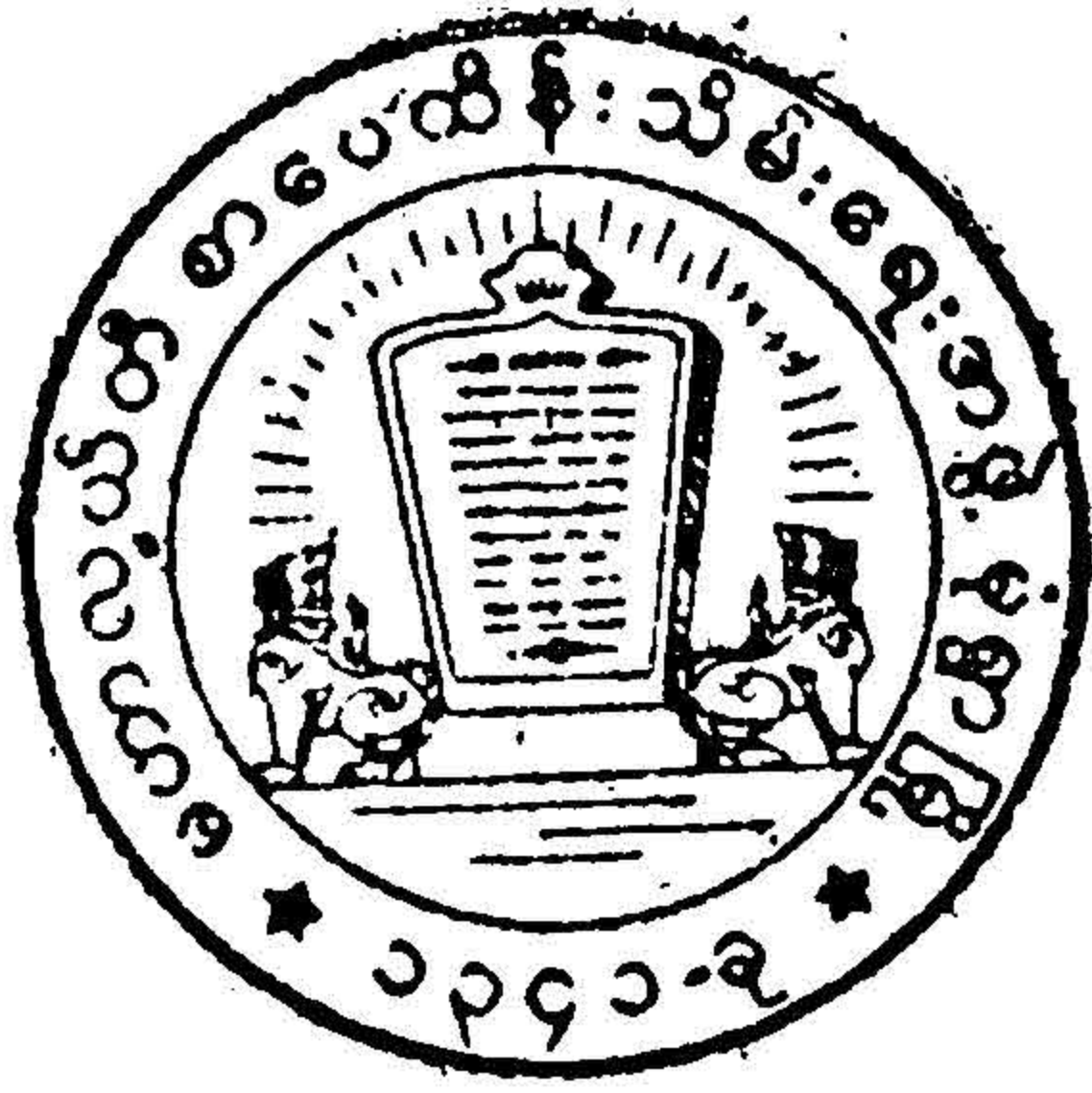
ကမ္မဇကလာပ်၉-စည်း

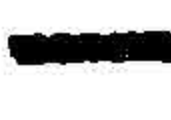
မာတိကာ

စိတ္တဇကလာပံ ၈-စည်း	၅၀
ဥတုဇကလာပံ ၄-စည်း	၅၁
အာဟာရဇကလာပံ ၂-စည်း	၅၂
ကလာပံ ၂၃-စည်း	၅၂
ကောဠာသတို့၌ သမုဋ္ဌာန်ခွဲခြင်း	၅၃
အန္တရာယ်ကင်း ဂါထာ ပါဠိ—အနက်	၅၅

လယ်တီစာပေထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့-နှင့်
လယ်တီဒီပနီဝိသေသကေအဖွဲ့
ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း
အကြောင်းပြန်ခါနီး

နွဲ့လုံးသားမှ လယ်တီ ဒီပနီများသို့ လူဦးပေသလ သိက္ခာကာမ ပဋိပတ္တိ ဝိသာရဒ နိကာယဏ္ဍဝ ပါရဂူ ဖြစ်တော်မူသော ကျေးဇူး တော်ရှင် ပထမ လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး သည် ဒိဃဒဿီ- အရှည် ဖြစ်တော်မူသည့် အတိုင်း သံသရာ ဝဋ်မှ မလွတ် ကြသေးသူ ရှင်, လူ အများတို့၏ ကိုးစားရာ အစစ် နိယျာနိက လမ်း ကြောင်းပြ ဖြစ်သော ဒီပနီကျမ်းပေါင်း မြောက်မြားစွာတို့ကို ကရုဏာ စေတနာ ပြင်းပြစွာဖြင့် ရေးသား ပြုစုတော်မူခဲ့သည်။

ယင်း ဒီပနီကျမ်းစာများ အနက် အချို့ ဒီပနီကျမ်းများကို မူလ သီတင်း သုံးတော်မူရာ မုံရွာမြို့ မဟာ လယ်တီတိုက်ကြီး အတွင်း၌ ရေးသားတော် မူ၍ အချို့ကိုမူကား မြန်မာနိုင်ငံ အရှင်ရပ်သို့ ကြွရောက်လေရာ မြို့, ရွာ ဒေသ အများအပြားတို့၌ အကြောင်းအားလျော်စွာ ရေးသား ပြုစုတော် မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

အကြောင်းပြန်ခါနီး

သို့ဖြစ်ရာ ယင်း လယ်တီဒီပနီများမှာ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ကရုဏာ နှလုံးသားမှ ပေါက်ဖွား ပေါ်ထွက်လာသော ကျမ်းစာများပင် ဖြစ်သည်။

လယ်တီ ဒီပနီများ၏ အန္တရာယ် ယခုအခါ ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီး ပျံလွန်တော် မူသည်မှာ နှစ်ပေါင်း ၅၇-နှစ်မျှသာ ကြာရှိသေးသည်။ သမိုင်း မျက်စိ မြင် ကြည့်လျှင် ၅၇-နှစ် ဟူသည်မှာ အလွန် ကြာမြင့်လှသည့် အချိန် ကာလ ဟု မဆိုနိုင်ပေ။ သို့သော် ယင်း ၅၇-နှစ်တာမျှ အချိန် ကာလ အတွင်းမှာပင် လယ်တီဒီပနီများ၌ ကြောက်မက်ဖွယ်ရာ အန္တရာယ်များ နှင့် ရင်ဆိုင်လာခဲ့ရသည်။ ယင်း အန္တရာယ်များမှာ လယ်တီ ကျောက်စာများ နှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ကြည့်သောအခါ လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ အတွင်း၌ မူလ ကျမ်းပြု ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆိုလိုရင်း အာဘော် အဓိပ္ပာယ် ပျက်စီးသွားလောက်အောင် -

- (က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊
- (ခ) စကားလုံးများ- ဝါကျများ ကျကျန်ရစ်မှု၊
- (ဂ) အချို့ စကားလုံးများ- ဝါကျများ အပိုပါရှိနေမှု-

စသည်တို့ကို တွေ့ရှိနေရခြင်းပင် ဖြစ်သည်။

ယင်းကဲ့သို့ အန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက်လာခြင်းမှာ ၅၇-နှစ်တာ အချိန် ကာလ အတွင်း၌ လယ်တီ ဒီပနီများကို စာပုံနှိပ်တိုက် ပေါင်းစုံမှ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခဲ့ကြရာ လယ်တီ ဒီပနီများမှာ စာပုံနှိပ်တိုက် ပေါင်းစုံမှ စာပြင်ဆရာ ပေါင်းစုံတို့၏ ပြင်ဆင်မှု- တည်းဖြတ်မှုကို ခံခဲ့ကြရသည်။ ယင်းသို့ ခံခဲ့ကြရရာမှ အချို့ စာစီသူများ၏ ပမာဒ- အချို့ စာပြင်ဆရာ များ၏ ပမာဒ စသည်တို့ကြောင့် လယ်တီဒီပနီများမှာ- (က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊ (ခ) စကားလုံးများ- ဝါကျများ ကျကျန် ရစ်မှု၊ (ဂ) အချို့ စကားလုံးများ- ဝါကျများ အပို ပါရှိနေမှု စသော အန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက် လာခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်း အန္တရာယ်များနှင့် ရင်ဆိုင် လာခြင်း ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၇-နှစ်တာ အချိန် ကာလ အတွင်း လယ်တီဒီပနီများကို ရိုက်နှိပ်ကြရာ၌ စာပုံနှိပ်တိုက် တစ်တိုက်မှ ရိုက်နှိပ်ထားသော 'မူ' ကို အခြား စာပုံနှိပ်တိုက် တစ်တိုက်က ကူးယူ ရိုက်နှိပ်လာခြင်း ဖြစ်သဖြင့်

အကြောင်းပြန်ခြင်း

ယင်း ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု စသည်တို့မှာလည်း တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမို များပြား ပျံ့နှံ့လာသည်နှင့် အမျှ- ယင်း အန္တရာယ်များမှာလည်း တစ်နှစ်ထက် တစ်နှစ် ပိုမို ကြီးထွားလာသည်။

လယ်တီ ကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုသော အခါ၌ တွေ့ရှိနေ ရသော လယ်တီ ဒီပနီများ၏ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများ မည်မျှလောက် အန္တရာယ်ကြီးမားနေကြောင်းကို 'ဥတ္တမပုရိသဒီပနီကျမ်း' မှ အောက်ပါ အမှား အမှန် နမူနာ အနည်းငယ်ကို ကြည့်ခြင်းဖြင့် သိရှိနိုင်ပေသည်။

အမှန်

အမှား

- ထို မီးနှင့် နိစ္စ အမြဲ ယှဉ်၍နေ ခြင်းကြောင့် (စာ-၁၉၃)
- ကကုသန် မြတ်စွာဘုရား သာ သနာ၌ (စာ-၁၉၃)
- ပသာဒသဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိ မျှသည် ပင် (စာ-၂၀၂)
- အနှစ် အတိ ပြည့်သော သစ် တောင်ကြီး (စာ-)

- ထို မီးနှင့် အနိစ္စ အမြဲ ယှဉ်၍ နေ ခြင်းကြောင့်
- ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာ၌
- ပသာဒသဒ္ဓါ သမ္ပတ္တိမျှသည်ပင်
- အနှစ် အတိ ပြည့်သော သစ် တောင်ကြီး

ယင်းကဲ့သို့ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများ အပြင် ယခု ပုံနှိပ်မှု 'ဥတ္တမ ပုရိသဒီပနီကျမ်း' တွင် ပါရှိသော အောက်ပါ ဝါကျများ၌ ဘရက်ကက် (လက်သည်းကွင်း) ထဲမှ စကားများ လုံးဝ မပါဘဲ ကျကျန်ရစ်ခဲ့သည်ကို လည်း တွေ့ရှိနေရသည်။

- ဤ၌ ဘဝနိကန္တိ ဆိုသည်ကား အနာဂတ် ဘဝကို ဖွဲ့သော နိကန္တိ လည်း တစ်ပါး၊ (ယခု ပစ္စုပ္ပန် ခန္ဓာ၌ သာယာသော ဘဝနိကန္တိ လည်း တစ်ပါး) ယခု အခါသည် မင်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရထိုက်သော အခါ ဖြစ်၏။ (စာ-၃၄)
- သဗ္ဗညုဘုရားသာသနာ မည်သည် နတ်ပွဲ၊ မြဟွာပွဲသာတည်း၊ လူသည် နတ်၊ မြဟွာ တစ်ကုဋေမှာ တစ်ယောက်ကျမျှ ရှိမည် မဟုတ်၊ (ရဟန်း သည်လည်း လူတစ်သောင်းမှာ တစ်ယောက်ကျမျှ ရှိမည် မဟုတ်၊) သာဝတ္ထိပြည်မှာ လူ အရိယာပေါင်း ကုဋေ များစွာ လာသည်။ (စာ-၂၀၀)

၁၆

အကြောင်းပြန်ဒါန်း

- ပွဲကြီးလမ်းကြီးနှင့် (တွေ့သောလည်း ကိစ္စ မရှိပြီ၊ ထိုအခါ ပွဲကြီးလမ်းကြီးနှင့်) တွေ့တိုင်း မိမိ ကိုယ်ကို အမှတ်ရ၏။ (၈၁-၂၀၃)

ထို့ပြင် ယခု ပုံနှိပ်မှု ' ဥတ္တမပုရိသဒီပနီကျမ်း ' စာမျက်နှာ ၄၃၅- ' ရှုပ်- ရှုပ်သံ၊ ရုပ်၏။ ယံ အနိစ္စံ၊ အကြင် အနိစ္စ ဟူသည် ' စသည်ဖြင့် စာလေးကြောင်း တိတိကျကျစာမူ၌ မပါဘဲလျက် အပို ပါရှိနေသည်ကို လည်း တွေ့ရှိနေရသေးသည်။

နှစ်ပေါင်း ၅၇- နှစ်တာ အချိန်ကာလ အတွင်း၌ လယ်တီဒီပနီများကို ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေသော စာပုံနှိပ်တိုက်များမှာ များပြားခဲ့သလောက် မူကွဲများကလည်း များပြားနေသေးသည်။ မူကွဲ များသလောက် တက်တက်စင်အောင် ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကလည်း ကပ်ပါနေပေသည်။ ဤ၌ ' ဘာဝနာဒီပနီကျမ်း ' စာအုပ်မှ နှစ်မူမှာ တစ်မူနှင့် တစ်မူ မတူဘဲ ကွဲပြားနေရာ ယင်း မူကွဲများကို နမူနာ အဖြစ် အောက်၌ အနည်းငယ် ထုတ်နုတ်ဖော်ပြလိုသည်။

စာအုပ်မူ (၁)

- မြင်မိမြင်ရာ မဟုတ်တရုတ်ကြီး
- အကြောင်းကြီး အကြောင်းငယ်
- ဖျားမှု နာမှုနှင့် သတ်၍ သေ
- အစိုးမရမှုကြီး
- ဒုက္ခ အနတ္တတုံးကြီး
- တက်လမ်းဘက်သို့

စာအုပ်မူ (၂)

- မြင်မိမြင်ရာ မဟုတ်၊ ဘူတရုပ်ကြီး
- အကြောကြီး အကြောငယ်
- ဖျားမှု နာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ သေ
- အစိုးရမှုကြီး
- ဒုက္ခ အနန္တတုံးကြီး
- တစ်လမ်းသို့

ယခု ဖော်ပြထားသော ' ဥတ္တမပုရိသဒီပနီ ' နှင့် ' ဘာဝနာဒီပနီ ' တို့မှ (က) ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှု၊ (ခ) စကားလုံးများ- ဝါကျများ ကျကျန်ရစ်မှု၊ (ဂ) အချို့ စကားလုံးများ- ဝါကျများ အပို ပါရှိနေမှု စသည်တို့ကို ကြည့်ရှုပါက အဓိပ္ပာယ် ဖျက်စီးသွားလောက်အောင် မည်မျှ အထိ အန္တရာယ် ကြီးမားနေကြောင်း သိရှိနိုင်လောက်ပြီ ဖြစ်သည်။

အန္တရာယ်ကို သို့ဖြစ်ရာ ယခုအခါ ' အမှားကြောလျှင် အမှန်ထင် ' ဆိုသကဲ့သို့ ယင်း ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများ ပါရှိနေသော လယ်တီ ဒီပနီများကိုပင်

အမှန်ထင်ကာ လက်ခံ ဖတ်ရှု လေ့လာနေသူများမှာလည်း ဦးရေအားဖြင့် နည်းပါးလှမည် မဟုတ်တော့ပေ။

အကြောင်းပြန်ဒါန်း

လယ်တီဒီပနီကျမ်းစာများ (လယ်တီဒီပနီ သာသနာ) ထွန်းကား
ပြန့်ပွားရေးအတွက် ၅၇-နှစ်အတွင်း နှိုက်နှိုက် ထုတ်ဝေခဲ့ကြသော စာပုံ
နှိုက်တိုက်များကို တစ်ဘက်မှ ကေးဇူးတင်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း ယင်း
အန္တရာယ်များ ဆက်လက် ပျံ့နှံ့ ကြီးထွားမလာအောင် လယ်တီဒီပနီများ
ကို လယ်တီကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင်ကာ သုတ်သင်ပြင်ဆင် ချုပ်ကိုင်
ရန်လည်း တစ်ဘက်မှ လိုအပ်လာပေသည်။

ထို့ကြောင့် 'လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့' ၌ ထိုစဉ်က ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်
တာဝန်ယူလျက်ရှိသော ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် 'မှားအစဉ်-
ပြင်ခဏ' ဟူသော စကားအရ 'ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီ
ကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင်သုတ်သင် ပြင်ဆင်ကာ ယင်းအန္တရာယ်ကို
အချိန်မီ ချုပ်ကိုင်ပါမှသာ ဒီသဒဿီ အရှည် မြင်ဖြော်တော်မူခဲ့သော-

- (က) ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဦးတည်ချက်လည်း
ပြည့်ဝ-
- (ခ) ဖတ်ရှုလေ့လာသူများ အနှစ်ဖြင့်လည်း တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့်
အကျိုးရ-

ရှိနိုင်ကြပေမည်' ဟု ကြံစည် စဉ်းစားမိခဲ့သည်။

သမိုင်းပေးဘဝန် ယင်းသို့ ကြံစည် စဉ်းစားမိသည့်အတိုင်း ဆရာတော်
ဦးကေလာသသည် မုံရွာမြို့ မဟာ လယ် တီ တိုက်
နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့သို့-

- (က) လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ၏ ချွတ်ချော် မှားယွင်းနေသော
ယနေ့ ရပ်တည်ချက် အခြေအနေမှန်ကိုလည်းကောင်း-
- (ခ) ယင်းချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီကျောက်စာများနှင့်
တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင်
ဝိသောဓက ပြုရန်ကိုလည်းကောင်း-

ပြည်ပြည်စုံစုံ တင်ပြ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

မဟာလယ်တီတိုက် နာယကဆရာတော်များအဖွဲ့ကလည်း ဆရာတော်
ဦးကေလာသ၏ တင်ပြချက်ကို အလေးအနက် စဉ်းစား ဆွေးနွေးတော်
မူကြပြီးလျှင်- 'လယ်တီဒီပနီများ၏ အန္တရာယ်ကို အပွောသုက္က-
ကြောင့်ကြံမဲ့ နေ၍ မဖြစ်တော့ပြီ၊ ချွတ်ချော် မှားယွင်းမှုများကို လယ်တီ

အကြောင်းပြန်ဒါန်း

ကျောက်စာများနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုခြင်းဖြင့် ယင်းအန္တရာယ်ကို အချိန်မီ တားဆီး ချက်ကိုင်နိုင်မှ တော်ကာကျပေမည်။ ယင်းအန္တရာယ်ကို တားဆီး ချက်ကိုင် ရန်မှာလည်း လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သိသာနုသိသာ ဖြစ်ကြသော ငါတို့ တပည့်များ၏ ပခုံးပေါ်သို့ သမိုင်းပေးတာဝန်တစ်ရပ် အဖြစ်ဖြင့် ကျရောက်လာပေပြီ ' ဟု သဘောပေါက်ကာ လက်ခံ အတည် ပြုခဲ့ ကြသည်။

သထုံ-နှင့်
ပဲခူးသို့

ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် နာယကဆရာတော်များ အဖွဲ့၏ လက်ခံအတည်ပြုချက်ကို ရယူခဲ့ပြီးနောက် သထုံ- ပဲခူး-ရန်ကုန်မြို့များရှိ လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး၏ သိသာနုသိသာ ဖြစ်ကြသော တပည့်များနှင့်လည်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေး လိုသဖြင့် မဟာလယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များကို ခွင့်ပန်ကာ ၁၃၄၁-ခု ကဆုန်လဆုတ် ၇-ရက်နေ့တွင် 'လယ်တီဝဏ္ဏိတ'ခေါ် ဆရာကြီး ဦးလှတင်ရှိရာ သထုံမြို့သို့ ထွက်ခွာလာခဲ့သည်။

လယ်တီဦးလှတင်မှာ ယခုအခါ အသက် ၉၅-နှစ် ရှိပြီဖြစ်၍ ကျေးဇူး တော်ရှင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ လက်ရင်း တပည့်ကြီးလည်း ဖြစ်သည်။ လယ်တီ ဦးလှတင် ရဟန်းဘဝတုန်းက လယ်တီဆရာတော် ဘုရားကြီး ကြွလေရာတွင် ပစ္စာသမဏအဖြစ် နောက်က အမြဲလိုက်ပါခဲ့ရသူ ဖြစ်သဖြင့် လယ်တီဒီပနီကျမ်းစာများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်း ကောင်း ကောင်းကြီး သိမိခဲ့သူလည်း ဖြစ်သည်။

၁၃၂၀-ခု ကဆုန် လဆုတ် ၁၀-ရက် နေ့တွင် ဆရာတော် ဦးကေ လာသသည် သထုံမြို့ ဆရာကြီး ဦးလှတင်ထံ ရော့ပု ရှိ သွားပြီးနောက် ၂-ရက်တိုင်တိုင် လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်း စုံကို ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ရာ ဆရာကြီး ဦးလှတင်က အထူးကျေနပ် အားရ ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် 'ဖြစ်မြောက်အောင် ဝိသောဓကပြုကြရန်' တိုက်တွန်း ခဲ့ပေသည်။ ဝိသောဓကပြုရာ၌ တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှုရန်အတွက် ရှေးရှေးက- ရိုက်နှိပ်ခဲ့သော လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများနှင့် ဆရာကြီး၏ မှတ်စု မှတ် တမ်းများကိုပါ ပေးအပ် လှူဒါန်းပြီးလျှင်- 'တပည့်တော်မှာ ယခုအခါ အသက်အရွယ် ကြီးပြီဖြစ်၍ ဤမှတ်စု မှတ်တမ်းများနှင့် ရှေးရိုက် လယ်တီ ဒီပနီ ကျမ်းစာများကို အရှင်ဘုရားတို့ပဲ ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းတော်မူပါ' ဟု လည်း ကျေနပ်အားရစွာ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

အကြောင်းပြန်ဒါန်း

ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁ ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၆-ရက်နေ့တွင် ဝဲခူးမြို့ ဟံသာဝတီ ၁-လမ်း ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေနှင့် တွေ့ဆုံ၍ ယင်းအကြောင်းကို တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြန်သည်။ ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေကလည်း ဆရာကြီး ဦးလှတင် နည်းတူပင် ကျေနပ်အားရ ဝမ်းမြောက်စွာပင် 'အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်တော်မူပါ' ဟု ပြန်လည် လျှောက်ထားခဲ့သည်။

ရန်ကုန်မှ တပည့်များ တစ်ဖန် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁-ခုနှစ် နယုန်လဆန်း ၈-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ကမာရွတ်လှည်းတန်း လယ်တီဦးလှပိုင်၏ အိမ်၌ လယ်တီ ဦးလှပိုင်နှင့် တကွ မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက် နှင့် မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်ရှင်များ ဖြစ်ကြသော ဦးကြီးခင်-ဦးမြင့်ဆွေ၊ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ ဦးအောင်နိုင် (ဓမ္မာစရိယ) တို့နှင့် ဆွေးနွေးပြန်သည်။

၎င်းတို့ကလည်း တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာဖြင့် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ကိုင်တွယ် လုပ်ကိုင်ကြရန် အကြံပေးကြသည်။ အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်ကြရန်လည်း အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့် ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည် ၁၃၄၁ ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း ၁၀-ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာန၌ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်၊ ဒုတိယ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးအံ့မောင်တို့နှင့် တွေ့ဆုံကာ—'လယ်တီဒီပနီများ၌ ချွတ်ချော် မှားယွင်းချက်များ ပါရှိနေကြောင်း၊ ယင်းတို့ကို လယ်တီ ကျောက်စာ များနှင့် တိုက်ဆိုင် ကြည့်ရှု စစ်ဆေးကာ ပြန်လည်သုတ်သင် ပြင်ဆင်မှု ဝိသေသကော ပြုလုပ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယင်းသို့ ဝိသေသကော ပြုလုပ်ပြီးသော မူမှန် မူကောင်းများကို သာသနာရေးဦးစီးဌာနမှ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ပေးစေလိုကြောင်း' စသည်ဖြင့် ဆွေးနွေးခဲ့ပြန်သည်။

ကမ္ဘာအေး သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှလည်း ယခင်က လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများကို လယ်တီဒီပနီပေါင်းချုပ် ပထမတွဲ၊ ဒုတိယတွဲ စသည်ဖြင့် ပြုလုပ်ကာ ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေထားခဲ့ဖူးပြီ ဖြစ်သည်။

အကြောင်းပြန်ဒါန်း

သာသနာရေးဦးစီးဌာန၏
ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ

ထိုအခါ သာသနာရေး ဦးစီးဌာန
ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်က
လယ် တီ ဆ ရာ တော် ဘု ရား ကြီး ၏

သိသာနုသိသာ ဖြစ်တော်မူကြသော ဆရာတော်များက လယ် တီ ဒီ ပ နီ
များကို ယခုကဲ့သို့ မူမှန်မူကောင်းဖြစ်အောင် ဝိသောဓက ပြုလုပ်ပေးမည်
ဆိုပါက တပည့်တော်များ အနေဖြင့် အထူး ဝမ်းမြောက်လှပါကြောင်း၊
ယင်းသို့ လယ်တီဒီပနီ သာသနာပြုရေးအတွက် အရှင်ဘုရားတို့ သုတ်သင်
ပြင်ဆင်မှုကို ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှု ဟူ၍ တပည့်တော်များက နားလည်
ယူဆပါကြောင်း၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုကို တပည့်
တော်များ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနကလည်း လယ် တီ ဒီ ပ နီ သာသနာ
ပြုရေးအတွက် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက်လိုပါကြောင်း၊ သို့ပါ၍ ယင်း
မူကောင်းမူမှန် လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများကိုလည်း တပည့်တော်တို့ သာ
သနာရေး ဦးစီးဌာနက ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေခြင်းဖြင့် ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ပြုရန်
အသင့် ရှိပါကြောင်းဖြင့် အလေးအနက် ပြန်လည် လျှောက်ထားသည်။

ဝိသောဓကမူများ
ပုံနှိပ် နည်း ပုံနှိပ် ဟန်

ယင်းသို့ သာသနာရေး ဦးစီးဌာနမှ ညွှန်
ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်နှင့် ဆွေးနွေး
ပြီးနောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသ သည်

ရန်ကုန်မြို့၊ ၉၁-လမ်း၊ မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက်နှင့် မြန်မာပြည် စာအုပ်တိုက်
တို့တွင် ကြွရောက် ဆွမ်းဘုဦးပေးရင်း ဦးကြီးခင်၊ ဦးလှပိုင်၊ ဦးမြင့်ဆွေ၊
ဦးအောင်နိုင် စသူတို့နှင့် အသေးစိတ် ထပ်မံ ဆွေးနွေးပြန်သည်။

ဆွေးနွေးသော အကြောင်းအရာများမှာ လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများကို
သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုပြီးနောက် စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်သော
အခါ—

- (က) ကျေးဇူးတော်ရှင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး အကိုးအထောက်
ပြုထားသော ပါဠိများ၏ ကျမ်းညွှန်း အမည်ကို စာမျက်နှာ
အောက်ခြေ၌ ထည့်သွင်း ဖော်ပြရန်။
- (ခ) ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပာယ် အာဘော်ကို
ဖတ်ရှု လေ့လာသူများ လွယ်လွယ်နှင့် သဘောပေါက်

အကြောင်းပြန်ခါနီး

နားရှင်းအောင် ပုဒ်-ဝါကျများကို အထူးအသို-အဖြတ်အရပ်
သဒ္ဒါနည်းကျကျ ယထိပေဒ မှန်မှန်ကန်ကန် ရိုက်နှိပ်ရန်-
သည်တို့ ဖြစ်သည်။

ယင်း ပုံနှိပ်နည်း ပုံနှိပ်ဟန် အတိုင်း 'ဝိသောဓကမူ' များကို ပုံနှိပ်ရန်
ဆရာတော် ဦးကေလာသက ဦးမြင့်ဆွေအား တာဝန်ပေးရာ ဦးမြင့်ဆွေ
ကလည်း တာဝန်ယူခဲ့သည်။

ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ
သာရခေါ်ကြခြင်း
ထို့နောက် ဆရာတော် ဦးကေလာသသည်
မုံရွာသို့ ပြန်လည် ရောက်ရှိလာပြီး မဟာ
လယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့
သို့ သထုံ-ပဲခူး-ရန်ကုန်တို့၌ ဆွေးနွေးခဲ့သမျှ ဥသယံ အလုံးစုံတို့ကို ပြန်လည်
တင်ပြ လျှောက်ထားခဲ့သည်။

အထူးသဖြင့် သာသနာရေးဦးစီးဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ် ဦးကြည်ညွန့်
လျှောက်ထားလိုက်သော လယ်တီဒီပနီ သာသနာ ပြုစုရေး အတွက်-

- (က) လယ်တီ ဒီပနီများ သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုမှုကို
ဦးကြည်ညွန့် အနေဖြင့် ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုဟု နားလည်
ယူဆ လက်ခံမှု၊
- (ခ) ယင်း ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ကြိုးပမ်းမှုကို သာသနာရေး ဦးစီးဌာနက
လည်း ပစ္စယာနုဂ္ဂဟဖြင့် ချီးမြှောက် ပြုစုရန် လိုလိုလားလား
အသင့် ရှိနေမှု-

တို့ကို ပြန်လည် လျှောက်ထားခဲ့ရာ မဟာ လယ်တီတိုက် နာယက
ဆရာတော်များ အဖွဲ့က ဝမ်းမြောက်ပမ်းသာ သာရ ခေါ်ကြသည်။

ထို့နောက် မဟာ လယ်တီတိုက် နာယက ဆရာတော်များ အဖွဲ့က
ဆရာတော် ဦးကေလာသအား 'ယခုအခါ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေလည်း မဟာ
လယ်တီတိုက်သို့ ရောက်ရှိကာ ဒုလ္လဘရဟန်းပြုနေကြောင်း၊ ဒဂုန်ဦးစန်းငွေ
နှင့်လည်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးသင့်ကြောင်း' အမိန့်ရှိကြသည်။

ဒဂုန်ဦးစန်းငွေနှင့် တိုင်ပင် ဆွေးနွေးသောအခါ၌လည်း ဦးစန်းငွေ
က 'လယ်တီဒီပနီ ကျမ်းစာများ သုတ်သင် ပြင်ဆင် ဝိသောဓက ပြုရေးတွင်
အစွမ်းကုန် အကူအညီ ပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း' ဝန်ခံစကား လျှောက်ထား
သည်။

သို့ဖြင့်ပင် ၁၃၄၁-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆုတ် ၆-ရက်နေ့တွင် အဋ္ဌမမြောက် နာယက ဆရာတော် သီတင်းသုံးတော်မူရာ မဟာ လယ်တီတိုက် သီတဂူ ကျောင်း၌-

- (က) လယ်တီဒီပနီ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့-နှင့်
- (ခ) လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့-

နှစ်ဖွဲ့ကို အောက်ပါ အတိုင်း အောင်မြင်စွာ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့ကြသည်။

လယ်တီစာပေ ထိန်းသိမ်းရေး အဖွဲ့ နှင့် လယ်တီဒီပနီ ဝိသောဓကအဖွဲ့

ဆရာတော် သံဃာတော် များ

၁။	ဩဝါဒါစရိယ ဆရာတော် ဦးနန္ဒမာလာ	နိဗ္ဗာနဒီပနီကျောင်း
၂။	အဋ္ဌမ နာယက ဆရာတော် ဦးဣန္ဒက	သီတဂူကျောင်း
၃။	ဦးသာဂရ	အောင်ရတနာကျောင်း
၄။	ဦးပညာသာမိ	ပုညဝတီကျောင်း
၅။	ဦးကေလာသ	ဂန္ထဝါစကကျောင်း
၆။	ဦးကုမာရ	ဒေါ်မေ အုတ်ကျောင်း
၇။	ဦးသောဘိတ	ဆွမ်းစားကျောင်း
၈။	ဦးဝိမလ	ဓမ္မနန္ဒကျောင်း
၉။	ဦးကောဝိဒ	ရတနာဂီရိ အုတ်ကျောင်း
၁၀။	ဦးလက္ခဏ	သာသနဝေပုလ္လကျောင်း
၁၁။	ဦးသောဘဏ	ပတ္တမြားကျောင်း
၁၂။	ဦးသာသန	ဘောဝရံသီကျောင်း
၁၃။	ဦးပဏ္ဍိစွ	ပညာမဏ္ဍလကျောင်း
၁၄။	ဦးသုမန	ပိဋကကျောင်း
၁၅။	ဦးဥက္ကမ	ရတနာရွှေစည်ကျောင်း
၁၆။	ဦးသုမန	နယားပျံကျောင်း

၄

အကြောင်းပြန်ခန်း

၁၀။	ဦးလှစိန်	တိုင်းရင်းမြန်မာ	ဆေးဆရာ	ဒေါ်နုခြံရပ်	မုံရွာ
၁၁။	ဦးထွန်းလှ	အငြိမ်းစား	လ-၀-က	။	။
၁၂။	ဦးမြင့်	ကုန်သည်		။	။
၁၃။	ဦးကျော်ဝင်း	ကုန်သည်		အုန်းခြံရပ်	။
၁၄။	ဦးဖေခင်	အငြိမ်းစား	လ-၀-က	အလယ်ရပ်	။
၁၅။	ဦးစိ	နယားပျံ့ပုံနှိပ်တိုက်		တောင်ရပ်	။
၁၆။	ဦးတင်လှ	တော်ဝင်	ခတ်ပုံတိုက်	ရုံးကြီးရပ်	မုံရွာ

အဝေးရောက် အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်များ

၁၇။	ဆရာကြီး ဦးဝင်းဖေ				ပဲခူးမြို့
၁၈။	ဆရာ ဦးဆန်းထွန်း				မန်းတက္ကသိုလ်
၁၉။	ဒဂုန် ဦးစန်းငွေ				ရန်ကုန်
၂၀။	ဦးကြီးခင် (မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက် နှင့် မင်္ဂလာပုံနှိပ်တိုက်)				။
၂၁။	ဦးမြင့်ဆွေ				။
၂၂။	ဦးအောင်နိုင် (ဓမ္မာစရိယ)	မြန်မာ့အလင်း	သတင်းစာ	တိုက်	။

လယ်တီစာပေ ထိန်းသိမ်းရေးအဖွဲ့နှင့်
 လယ်တီဒီပနီ ဝိသေသကအဖွဲ့
 မဟာ လယ်တီတိုက်
 မုံရွာမြို့။

ပုံရွာမြို့

လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး

ထေရုပ္ပတ္တိ အကျဉ်းချုပ်

ဇာတိဌာန-နှင့်
မည်းတော်-မယ်တော်
ဒီပဲယင်းမြို့နယ် စိုင်ပြင်ရွာ၌
မောင်တက်ခေါင် ဖြစ်သည်။
မည်းတော်မှာ ဦးထွန်းသာဖြစ်၍ မယ်တော်
မှာ ဒေါ်ကြီးဖြစ်သည်။

ကျေးဇူးတော်ရှင် လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား
ကြီးသည် မြန်မာ သက္ကရာဇ် ၁၂၀၈-ခုနှစ်
နတ်တော် လဆန်း ၁၃-ရက် အင်္ဂါနေ့တွင်
ဖွားမြင်တော် မူခဲ့သည်။ ငယ်နာမည်မှာ
မောင်ထက်ခေါင် ဖြစ်သည်။

ကျောင်းအပ်ခြင်း-နှင့်
ရှင်သာမဏေဘဝ
အပ်နှံခဲ့သည်။ အသက် ၁၅-နှစ်သာ၊
အမည်မှာ ရှင်ဉာဏဓဇ ဖြစ်သည်။

မောင်ထက်ခေါင် ၁၀-နှစ်သာ၊ အရွယ်တွင်
စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမကျောင်း ဆရာတော်
အရှင်နန္ဒထံ ပညာ သင်ကြားရန် ကျောင်း
အပ်နှံခဲ့သည်။ အသက် ၁၅-နှစ်သာ၊ အရွယ်-ရှင်သာမဏေ ပြုရာ ဘွဲ့
အမည်မှာ ရှင်ဉာဏဓဇ ဖြစ်သည်။

ရဟန်းအဖြစ်သို့
သက္ကရာဇ် ၁၂၂၈-ခု ကဆုန်လဆန်း ၆-ရက် နေ့တွင်
သာမဏေ ရှင်ဉာဏဓဇသည် စိုင်ပြင်ရွာ ကျောင်းမ
ကျောင်း ခဏ္ဍသိမ်၌ ဆရာတော် အရှင်နန္ဒကို ဥပဇ္ဈာယ်ပြုကာ ရဟန်း
အဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသည်။

သို့ဖြင့်ပင် ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇသည်
၁၂၃၁-ခုနှစ်တွင် မိမိဖွားမြင်ရာ စိုင်ပြင်ရွာမှ
မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် မြောက်ပြင်

မန္တလေးမြို့
စံကျောင်းတိုက်သို့
မင်္ဂလာ စံကျောင်းတိုက်သို့ ပညာသင်ကြားရန် ကြွရောက်ထွက်မူခဲ့သည်။
ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် ရဟန်း ၁-ဝါမှ ၁၆-ဝါ အထိ
၁၆-နှစ်တိုင်တိုင် စံကျောင်းတိုက်၌ နေထိုင်ကာ 'သုဒဿန ဝရ ဓမ္မ-
သုဒ္ဓါ မဟာဓမ္မ ရာဇာဓိရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ ဒုတိယ စံကျောင်း
ဆရာတော် ဘုရားကြီး ထံ၌ ဝိနည်း ပါဠိတော်-အဋ္ဌကထာ များနှင့်
အဘိဓမ္မာ အဋ္ဌကထာ ၃-ကျမ်းကို သင်ယူတော်မူသည်။

သို့ဖြင့်ပင် ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇသည်
၁၂၃၁-ခုနှစ်တွင် မိမိဖွားမြင်ရာ စိုင်ပြင်ရွာမှ
မန္တလေး ရတနာပုံနေပြည်တော် မြောက်ပြင်

လင်းဦးပဏ္ဍိတ၏
လက်ရင်းတပည့်

ထိုအချိန်က ဒုတိယ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရား
ကြီးထံ (၁) 'ရာဇဂုရု' ဘွဲ့တံဆိပ်တော်ရ အလုံဇာတိ
မိုင်းခိုင်း ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတနှင့် (၂) 'ရာဇဂုရု'

၈ လယ်တီဆရာတော် ထေရပုတ္တိအကျဉ်း

ဘွဲ့တံဆိပ် မရသော စလင်းဇာတိ ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ ဟူ၍ စာတတ်-
ပေတတ် ပထမစာချ တပည့်ကြီး နှစ်ပါး ရှိသည်။

ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည် အဆိုပါ ပထမ စာချကြီး
နှစ်ပါးတွင် စလင်းဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတ၏ လက်ရင်းတပည့်လည်းဖြစ်သည်။
စလင်း ဆရာတော် ဦးပဏ္ဍိတထံတွင် ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇသည်
ပါစိတျာဒိ အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီ အဋ္ဌကထာ၊ ပဉ္စပကြိုက်
အဋ္ဌကထာ စသည်တို့ကို အာစရိယ ဟတ္ထမုဋ္ဌိ ဆုတ်မိကိုင်မိ ရှိအောင် ဆိုဝါ
တက်ဝါနှင့် သင်ယူခဲ့သည်။

ပထမစာချနှင့် ပါရမီဒီပနီ ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇသည် ရဟန်းသိက္ခာ
၈-ဝါ အရတွင် စံကျောင်း တိုက်၌ ပထမ စာချ
အဖြစ် ချီးမြှောက်ခြင်း ခံခဲ့ရသည်။

ရဟန်းတော် အရှင် ဉာဏဓဇ ၁၄-ဝါအရတွင် စံကျောင်း ဆရာတော်
ဘုရားကြီး၏ ပါဠိသာသာဖြင့် အမေး ပုစ္ဆာ ၂၀ ထွက်ပေါ်လာသည်။

အရှင် ဉာဏဓဇသည် ယင်းပုစ္ဆာများကို တွေ့မြင်လိုက်ရသောအခါ ‘ဤ
အမေးပုစ္ဆာ ၂၀-ကား ငါ့ကိုစွဲ၍ ငါ့အတွက် သက်သက် ဖြစ်ပေါ်လာပြီ
တကား’ ဟု အားတက်ရှင်လန်းဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် နိကာယ်ငါးရပ် ပိဋက
ကို မွှေးနှောက် ချောက်ချားပြီး ယင်း အမေးပုစ္ဆာ ၂၀-ကို ပါဠိလို ရေး
သား ဖြေဆိုကာ စံကျောင်း ဆရာတော် ဘုရားကြီးအား ဆက်ကပ် လိုက်
သည်။

ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ ယခုအခါ ပုံနှိပ်စာအုပ် အဖြစ်ဖြင့် တွေ့မြင်
ဖတ်ရှု နေကြရသော ‘ပါရမီဒီပနီ’ ကျမ်း
စာအုပ်မှာ ရဟန်းတော် အရှင်ဉာဏဓဇ ဘဝက ဖြေဆိုခဲ့သော ယင်း
အမေး ပုစ္ဆာ ၂၀-၏ အဖြေပင် ဖြစ်သည်။

လယ်တီဆရာတော် အနေဖြင့် ပထမဆုံး ရေးသားသော-ပထမဆုံး
လက်ရာ-ပထမဆုံး လယ်တီဒီပနီ-ကျမ်းစာအုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

မဟာ လယ်တီ တိုက်ကြီး ထို့နောက် ၁၂၄၈-ခုနှစ်တွင် မုံရွာမြို့
အနီး လယ်တီ တောအုပ်ကြီး၌ ကျောင်း
တိုက် တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေများအား စာပေ
သင်ကြား ပို့ချခဲ့ရာ ထိုအခါမှ စ၍ လယ်တီဆရာတော် ဟူသော အမည်ဖြင့်
ထင်ပေါ် ကျော်ကြားလာသည်။

လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ပရမတ္ထဒီပနီ ယင်းသို့ လယ်တီတိုက်တွင် စာပေ ပို့ချတော်
 သဂြိုဟ်မဟာဋီကာသစ် မူသည့်ကြားမှ အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်း၏
 အဖွင့် ဖြစ်သော ‘ပရမတ္ထဒီပနီဋီကာ’ ကို
 ပါဠိဘာသာဖြင့် ၁၂၅၉-ခုနှစ်တွင် အပြီး ရေးသား ပြုစုတော်မူသည်။
 ယင်း ဋီကာမှာ ယခုအခါ ‘လယ်တီဋီကာ’ ဟူသော အမည်ဖြင့်
 လူသိ များနေကြသော်လည်း အမည် အပြည့်အစုံမှာ ‘ပရမတ္ထဒီပနီ’ ခေါ်
 ‘သဂြိုဟ်မဟာဋီကာသစ်’ ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နှစ်ပေါင်း ၃၅ နှစ်ကြာ သို့သော် လယ်တီ ဆရာတော်သည် ပရမတ္ထ
 ဒီပနီဋီကာဖြင့် အဘိဓမ္မတ္ထ သဂြိုဟ်ကျမ်းကို
 ဖွင့်ဆိုရာ၌ ကိုယ့်နည်း - ကိုယ့်ဟန် - ကိုယ့်
 အတွေးအခေါ်-ကိုယ့်အယူအဆတို့ဖြင့် ရိုးရိုးဖွင့်ဆိုခြင်း မပြုဘဲ အဘိဓမ္မတ္ထ
 ဝိဘာဝနီ ဋီကာကျော်ကျမ်း၌ အချက်ပေါင်း ၂၄၅ ချက်တို့တွင် မှားယွင်း
 ချွတ်ချော်နေသည် ဟု ထောက်ပြကာ ‘န သုန္ဒရံ’ ‘န ယုဇ္ဇတိ’
 ‘န သမေတိ’ စသော ခပ်ကြမ်းကြမ်း စကားလုံးများဖြင့် ဋီကာကျော်မှ
 အဆိုပါ အချက်များကို ပယ်ဖျက်ပစ်ခဲ့သည်။

ထို့ကြောင့်လည်း ယင်းကဲ့သို့ လယ်တီ ဆရာတော်က ဋီကာကျော်မှ
 အချို့ အချက်အလက်များကို ပယ်ဖျက်လိုက်သော အခါ၌ သာသနာတော်
 တစ်ခုလုံး ပွက်လောရိုက်ကာ ဋီကာကျော်ဘက်မှ ပြန်လည် ခုခံ ရေးသား
 လာကြသော ဋီကာများ ပေါ်ထွက်လာသည်။

သို့ဖြင့်ပင် လယ်တီဋီကာ ပုံနှိပ် စာအုပ် အဖြစ် ထွက်ပေါ်လာသော
 ၁၂၆၂-ခုနှစ် မှ ၁၂၉၇-ခုနှစ်လောက် အထိ ၃၅-နှစ် တိုင်တိုင်
 မြန်မာနိုင်ငံ၌ ‘ဋီကာစစ်ပွဲကြီး’ ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ ယင်း ၃၅-နှစ်တာ
 အချိန်ကာလအတွင်း ထွက်ပေါ်လာသော ဋီကာကျမ်းများမှာ ပါဠိလိုရော
 မြန်မာလိုပါ ၄၀-ခန့် အရေအတွက် ရှိသည် ဟု စာရင်းအရ သိရှိရသည်။

သီဟိုဠ်ကို အံတုနိုင်သော မည်သို့ပင် ဖြစ်စေ မြန်မာနိုင်ငံ ပါဠိစာပေ
 လယ်တီဋီကာ သမိုင်း၌ ပုဂံခေတ်က သီဟိုဠ်ကိုအံတုနိုင်သော
 အရှင်အဂ္ဂဝံသ၏သဒ္ဒနိတိကျမ်းကြီး ပေါ်ထွက်

နိုင်ခဲ့သလို မျက်မှောက်ခေတ်၌လည်း ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီဋီကာဖြင့် သီဟိုဠ်
 အား အံတုနိုင်ခဲ့ခြင်းကိုကား မည်သူမျှ ငြင်းနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ။

သို့ဖြစ်ရာ ပရမတ္ထဒီပနီ လယ်တီ ဋီကာကို မြန်မာနိုင်ငံ မုဒ္ဒသာသနာ့
 သမိုင်းတွင် စာပေမှတ်တိုင် တစ်တိုင် အဖြစ်ဖြင့် ယခုအခါ သမိုင်း အုတေသီ
 တိုင်းက အသိအမှတ် ပြုနေကြရပြီ ဖြစ်ပေသည်။

တ လယ်တီဆရာတော် ထေရုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

လှည့်လည်တရားဟောခြင်း-နှင့် ဝါဆိုစဉ် အကျဉ်း လယ်တီ ဆရာတော် ဘုရားကြီးသည် လယ်တီတိုက်ကြီးကို တည်ထောင်ကာ တပည့်တပန်း ရဟန်း သာမဏေများ အား စာပေ ပို့ချတော်မူပြီးနောက် ၁၂၅၇-ခုနှစ်လောက်မှ စတင်ကာ မြန်မာနိုင်ငံ အရပ်ရပ်သို့ လှည့်လည် ကြွရောက်တော်မူပြီး ဝါဆိုသင့်သော အရပ်ဒေသများတွင် ဝါဆိုလျက် ကျွတ်ထိုက်သူ ဝေနေယျတို့ အတွက် နိယျာနိက အစစ် ဗုဒ္ဓဘုရားရှင် အလိုလားဆုံး အနှစ်သာရ ဖြစ်သော ဝိပဿနာ တရားရေးအေး အမြှိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေး ဟောကြားတော် မူခဲ့သည်။

‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ ဘွဲ့တံဆိပ် ခံယူရရှိတော်မူခြင်း ၁၂၇၇-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း ၁-ရက်၊ (၇-၁၁-၁၉၁၅) တနင်္ဂနွေ နေ့တွင် မြန်မာနိုင်ငံအစိုးရ၏ ‘အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ’ ဘွဲ့တံဆိပ်တော် ဆက်ကပ်လှူဒါန်းခြင်းကို ခံယူရရှိတော်မူသည်။

နိုင်ငံခြား သာသနာ ပြုတော်မူခြင်း ၁၂၇၅-ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံခြား ဗုဒ္ဓသာသနာပြု အသင်းကြီးကို ကြီးမှူး တည်ထောင်ပြီးလျှင် လန်ဒန်မြို့ရှိ ဂရိတ်ဘရိတန်အိုင်ယာလန် ဗုဒ္ဓ ဘာသာ သာသနာပြု အသင်းကြီးနှင့် လည်းကောင်း- လန်ဒန် ပါဠိစာပေ အသင်းကြီးနှင့် လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ကာ နိုင်ငံရပ်ခြား တိုင်းတစ် ပါးသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာတော် ပျံ့နှံ့ ရောက်ရှိရေး အတွက် အားသွန် ခွန်စိုက် ကြိုးပမ်းတော်မူခဲ့ပြန်သည်။

‘ဒီလစ်ဘွဲ့’ ရရှိတော် မူခြင်း ၁၂၈၃-ခုနှစ်၊ နတ်တော်လတွင် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းကြီး ဖွင့်လှစ်သည့် အထိမ်း အမှတ် အဖြစ်ဖြင့် တက္ကသိုလ် အဓိပတိ ဖြစ်သူ မြန်မာပြည် ဘုရင်ခံက စာပေ ပါရဂူ (ဒီလစ်) ဘွဲ့တံဆိပ် ဆက်ကပ် လှူဒါန်းသည်ကိုလည်း ခံယူ ရရှိတော်မူသည်။

စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်း တော်မူခြင်း ၁၂၈၅-ခုနှစ်၊ ပထမ ဝါဆိုလဆန်း ၁၅ ရက် (လပြည့်) ဗုဒ္ဓဟူးနေ့၊ ၂-နာရီ ၃၀-မိနစ် အချိန်တွင် ယဉ်းမနားမြို့၌ သီတင်းသုံးတော် မူစဉ် စုတိကမ္မဇရုပ် ချုပ်ငြိမ်းတော်မူသည်။

၁။ Doctor of Literature.

မူလနိဒါန်း

ဝတ်ကျောင်းများ၌ သဗ္ဗေ သတ္တာ မေတ္တာပို့ကို ရွတ်ဆိုပြီးသည့်နောက် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ပွားများ မှုနှင့် ရွတ်ဆိုကြရန် စီမံ ရေးသား သနား ချီးမြှင့် ပါမည့် အကြောင်းနှင့် မအူပင်မြို့ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက် မောင်ဓူဝံ ဆိုသူ ကြည်ဖြူ လေးမြတ် တောင်းပန် အပ်သည် ဖြစ်၍ သက္ကရာဇ် ၁၂၆၈-ခု၊ ပြာသိုလ အတွင်း ဝါးခယ် မမြို့၊ နယ်ပိုင် ဝန်ထောက် မောင်ဘဘွား ပင့်ဆောင်ချက်နှင့် ၎င်းမြို့သို့ ဆိုက် ရောက် ဘုရားကြီး တန်ဆောင်း အတွင်း၌ ၈-ရက်ခန့် ရပ်တန့် နေထိုင်စဉ် အခါ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ် ပါဠိတော် လာ ဒေသနာတော်နှင့် အညီ 'ဓာတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း ကျမ်းသစ်' ဟူသော အမည်ဖြင့် စီရင်ပေသည်။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာနပါဠိတော်

ဥဒ္ဒေသ

အတ္ထိ ဣမသ္မိံ မေ ကာယေ—
ပထဝီကာယာ၊ အာပေါကာယာ၊ တေဇောကာယာ၊ ဝါယော
ကာယာ၊ ဝိညာဏကာယာ။

ပထဝီကာယ နိဒ္ဒေသ (ပထဝီကောဋ္ဌာသ-၂၀)

- ၁။ တတ္ထ ကတမေ ပထဝီကာယာ။
- ကေသာ၊ လောမာ၊ နခါ၊ ဒန္တာ၊ တစော၊
- မံသံ၊ နှာရု၊ အဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ဝက္ကံ၊
- ဟဒယံ၊ ယကနံ၊ ကိလောမကံ၊ ဝိဟကံ၊ ပပ္ဖါသံ၊
- အန္တံ၊ အန္တဂုဏံ၊ ဥဒရိယံ၊ ကရီသံ၊ မတ္တလုဂံ၊
- ဣမေ ဝုဇ္ဇန္တံ ပထဝီကာယာ။

ဇာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ (အာပေါကောဋ္ဌာသ - ၁၂)

၂။ တတ္ထ ကတမေ အာပေါကာယာ။
ပိတ္တံ၊ သေမ္ပံ၊ ပုဗ္ဗော၊ လောဟိတံ၊ သေဒေါ၊ မေဒေါ၊
အဿု၊ ဝဿ၊ ခေဋ္ဌော၊ သိဗ္ဗာဏိကာ၊ လသိကာ၊ မုတ္တံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ အာပေါကာယာ။

တေဇောကာယ နိဒ္ဒေသ (တေဇော ကောဋ္ဌာသ- ၄)

၃။ တတ္ထ ကတမေ တေဇောကာယာ။
သန္တာပေါ၊ ဒါဟော၊ ပါစကော၊ ဇီရဏံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ တေဇောကာယာ။

ဝါယောကာယ နိဒ္ဒေသ (ဝါယော ကောဋ္ဌာသ- ၆)

၄။ တတ္ထ ကတမေ ဝါယောကာယာ။
ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ၊ အဇောဂမာ ဝါတာ၊
ကုဗ္ဗိသယာ ဝါတာ၊ ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ၊ အင်္ဂမင်္ဂါ-
နုသာရိနော ဝါတာ၊ အဿာသ ပဿာသာ ဝါတာ။
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝါယောကာယာ။

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ

၅။ တတ္ထ ကတမေ ဝိညာဏကာယာ။
စက္ခုဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏံ၊
ဃာနဝိညာဏံ၊ ဇီဝါဝိညာဏံ၊
ကာယဝိညာဏံ၊ မနောဝိညာဏံ၊
ဣမေ ဝုစ္စန္တိ ဝိညာဏကာယာ။

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၆။ ကေသကာယေ—
ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါ-
နာမ၊ ဥဏှတ္ထ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္တမ္ပန ကိရိယာ

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန ပါဠိတော်

ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ ဩဇာ တဒုပါဒါ၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊
တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓ
ဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန
အနတ္တာ။

၇။ တထာ— လောမကာယေ၊ နခကာယေ၊ ဒန္တကာယေ၊ တစ
ကာယေ၊ မံသကာယေ၊ နှာရုကာယေ၊ အဋ္ဌိကာယေ၊ အဋ္ဌိမိဉ္ဇ
ကာယေ၊ ဝက္ကကာယေ၊ ဟဒယကာယေ၊ ယကနကာယေ၊
ကိလောမကကာယေ၊ ပိဟကကာယေ၊ ပပ္ဖါသကာယေ၊ အန္တ
ကာယေ၊ အန္တဂုဏကာယေ၊ ဥဒရိကာယေ၊ ကရိသကာယေ၊
မတ္တလင်္ဂကာယေတိ။

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၈။ ပိတ္တကာယေ—

ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါ
နာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ
ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ ဩဇာ၊ တဒုပါဒါ၊
သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊
တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓ
ဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန
အနတ္တာ။

၉။ တထာ— သေမ္ပကာယေ၊ ပုဗ္ဗကာယေ၊ လောဟိတကာယေ၊
သေဒကာယေ၊ မေဒကာယေ၊ အဿုကာယေ၊ ဝသာကာယေ၊
ခေဋ္ဌကာယေ၊ သိဃံာဏိကာကာယေ၊ လသိကာကာယေ၊ မုတ္တ
ကာယေတိ။

၆

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၀။ သန္တာပကာယေ—

ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါ
နာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ
ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ သြဇာ၊ တဒု-
ပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿ-
တ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊
ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ဝယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန
ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၁။ တထာ— ဒါဟကာယေ၊ ပါစကကာယေ၊ ဇီရဏကာယေတိ။

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၂။ ဥဒ္ဓင်္ဂမကာယေ—

ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ ပထဝီနာမ၊ အာဗန္ဓန ကိရိယာ အာပေါ
နာမ၊ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ တေဇောနာမ၊ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ
ဝါယောနာမ၊ ဝဏ္ဏော၊ ဂန္ဓော၊ ရသော၊ သြဇာ၊ တဒု-
ပါဒါ၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿ-
တ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊ တုစ္ဆာ၊ သုညာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊
ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ဝယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန
ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၃။ တထာ— အဓောဂမကာယေ၊ ကုဗ္ဗိသယကာယေ၊ ကောဋ္ဌာ-
သယကာယေ၊ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိကာယေ၊ အသာသ ပသာသာ
ကာယေတိ။

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၄။ စက္ခုဝိညာဏကာယေ—

စတ္တာဓရာ ခန္ဓာ လဗ္ဘန္တိ၊ ဝေဒနာ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊ သညာ

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန ပါဠိတော်

သညာက္ခန္ဓော၊ စေတနာ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏံ ဝိညာဏ-
က္ခန္ဓော၊ သဗ္ဗေ တေ ဓမ္မာ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ နိဿ-
တ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊ တုစ္ဆော၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊
ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန
ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

၁၅။ တထာ— သောတဝိညာဏကာယေ၊ ဃာနဝိညာဏကာယေ၊
ဇိဝှိဝိညာဏကာယေ၊ ကာယဝိညာဏကာယေ၊ မနောဝိညာဏ
ကာယေတိ။

နိဂမန

၁၆။ ဣတိ ဣမသ္မိံ မေ ကာယေ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ပဘောဒါ၊
ဓာတုကာယာ၊ ဓမ္မကာယာ၊ သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နော၊ နိဿ-
တ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ၊ တုစ္ဆော၊ သုညာ၊ ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊
ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ၊ ဘယဋ္ဌေန
ဒုက္ခာ၊ အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန ပါဠိတော် ပြီး၏။

ဥပေျာဇဉ်

[ဝတ်ကျောင်း၌ လူအများ ပေါင်း၍ ရွတ်ကြသော အခါ
ဖော်ပြခဲ့ပြီးသော ပါဠိ ရှိတိုင်းသာ ရွတ်၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ နေ၍
ပွားများသော အခါ ၄၀-ပါးသော ကာယတို့၌ အသီး အသီး
အကျယ် ထုတ်ဖော်၍ ပွားများကြရမည်။]

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနအနက်

ဥဒ္ဒေသ

မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံ ကာယေ၊ တစ်လံမျှလောက်သော ဤ ခန္ဓာ ကိုယ်၌။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့သည် လည်းကောင်း။ အာပေါ ကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစု တို့သည် လည်းကောင်း။ တေဇော ကာယာ၊ မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစု တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝါယော ကာယာ၊ လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစု တို့သည် လည်းကောင်း။ ဝိညာဏ ကာယာ၊ ကြံတတ်၊ သိတတ်သော ကိုယ် အစု တို့သည် လည်းကောင်း။ အတ္တိ— သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။

ပထဝီ ကာယ နိဒ္ဒေသ

၁။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ် အစုတို့တွင်။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း ဟူမူကား။—

ကေသာ၊ ၂- ကုဋေ၊ ၄- သန်းမျှသော- ဆံပင် ဟူသော မြေ အစု တို့ လည်းကောင်း။

လောမာ၊ ၉- သောင်း၊ ၉- ထောင် မျှသော- မွေးညှင်း ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

နခါ၊ ၂၀- အရေအတွက် ရှိသော- ခြေသည်း၊ လက်သည်း ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

ဒန္တာ၊ ၃၂- အရေအတွက် ရှိသော- သွား ဟူသော မြေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဓာတော၊ အရေထူ အရေပါး ၂- မျိုး ပြားသော- အရေ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

မံသံ၊ ကိုးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အသားစိုင့်, အသားခဲ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

နာရု၊ ကိုးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အကြော ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အဋ္ဌိ၊ သုံးရာမျှ အရေအတွက် ရှိသော- အရိုး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ၊ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဝက္ကံ၊ ကျောက်ကပ် ခေါ်သော- အညှို့ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဟဒယံ၊ နှလုံးသား ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ယကနံ၊ အသည်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ကိလောမကံ၊ အမြှေးလွှာ ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ပိဟကံ၊ သရက်ရွက် ခေါ်သော- အဖျဉ်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ပပ္ဖါသံ၊ အဆုတ် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အန္တံ၊ အူမကြီး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

အန္တဂုဏံ၊ အူသိမ် အူသေး ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဥဒရိယံ၊ အစာသစ် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ကရိသံ၊ အစာဟောင်း ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

မတ္ထလုဂံ၊ ဦးနှောက် ဟူသော မြေ အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ နှစ်ဆယ်သော မြေ အစုတို့ကို။ ပထဝီ ကာယာ၊ မြေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တံ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

အာပေါကာယ နိဒ္ဒေသ

၂။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ်အစုတို့တွင်။ အာပေါကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည် တို့နည်း ဟူမူကား။—

- ပိတ္တံ၊ သည်းခြေ ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- သေမု၊ သလိပ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- ပုဗ္ဗော၊ ပြည် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- လောဟိတံ၊ သွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- သေဒေါ၊ ချွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- မေဒေါ၊ အဆီပြင် အဆီခဲ ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- အဿု၊ မျက်ရေ ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- စသော၊ ဆီကြည် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- ခေဇ္ဇော၊ လျှာရည်၊ တံတွေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- သိဗ္ဗာဏိကာ၊ နှပ်ရည်၊ နှပ်စေး ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- လသိကာ၊ အစေးပုပ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။
- မုတ္တံ၊ ကျပ်ငယ် ဟူသော ရေ အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ တစ်ဆယ့် နှစ်ပါးသော ရေ အစုတို့ကို။ အာပေါကာယာ၊ ရေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ် ကုန်၏။

တေဇောကာယ နိဒ္ဒေသ

၃။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ် အစုတို့တွင်။ တေဇောကာယာ၊ မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

စာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

သန္တာပေါ၊ ရက်ဆက် ရက်ချန် ဖျားခြင်း စသော- အလွန် ပူသော
မီး အစု လည်းကောင်း။

ဒါဟော၊ ပေါက်နာ၊ ကျောက်နာ စသော အသွေး အသားကို
အကျက် လောင်သော မီး အစု လည်းကောင်း။

ပါစင်္ကော၊ အစာကို ကြေစေတတ်သော မီး အစု လည်းကောင်း။

ဇီရဏံ၊ ရင့်ရော် မှည့်ရွမ်း ဟောင်းနွမ်း ဆွေးမြည့် စေတတ်သော
မီး အစု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော မီး အစု တို့ကို။ တေဇောကာယာ၊
မီးဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဝါယောကာယ နိဒ္ဒေသ

၄။ တတ္ထ၊ ထို ငါးပါးသော ကိုယ် အစု တို့တွင်။ ဝါယော
ကာယာ၊ လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ် အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊
အဘယ်သည်တို့နည်း ဟူမူကား။—

ဥဒ္ဓင်္ဂမာ ဝါတာ၊ အထက်သို့ ဆန်တက်သော လေအစုတို့ လည်းကောင်း။

အဓောဂမာ ဝါတာ၊ အောက်သို့ စုန်ဆင်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

ကုဋ္ဌိသယာ ဝါတာ၊ ဝမ်းခေါင်းတွင်း၌ ကိန်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

ကောဋ္ဌာသယာ ဝါတာ၊ အူမအူသိမ်တွင်း၌ ကိန်းသော လေ အစုတို့
လည်းကောင်း။

အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရိနော ဝါတာ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှု တို့၌ အင်္ဂါ
ကြီးငယ်သို့ အစဉ် လျှောက်သော လေ အစုတို့ လည်းကောင်း။

အသာသ ပသာသ ဝါတာ၊ ထွက်သက် ဝင်သက် ဟူသော လေ
အစုတို့ လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးသော လေအစုတို့ကို။ ဝါယော ကာယာ၊
လေဓာတ် လွန်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဝိညာဏကာယ နိဒ္ဒေသ

၅။ တတ္ထ၊ ထိုငါးပါးသော ကိုယ်အစုတို့တွင်။ ဝိညာဏကာယာ၊
ကြံတတ် သိတတ်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူသည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်
တို့နည်း ဟူမကား။—

စက္ခုဝိညာဏံ၊ မျက်လုံးတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

သောတဝိညာဏံ၊ နားတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ဃာနဝိညာဏံ၊ နှာခေါင်းတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ဇိဝှိဝိညာဏံ၊ လျှာအပြင်၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု လည်းကောင်း။

ကာယဝိညာဏံ၊ တစ်ကိုယ်လုံးမှာ ထိုထိုအင်္ဂါ၌ ဖြစ်ပေါ်သော သိမှု
လည်းကောင်း။

မနောဝိညာဏံ၊ နှလုံးတွင်း၌ ဖြစ်ပေါ်သော ထေထေလာလာ ကြံမှု
သိမှု လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤခြောက်ပါးသော ကြံမှု သိမှုတို့ကို။ ဝိညာဏကာယာ၊
ကြံတတ် သိတတ်သော ကိုယ်အစုတို့ ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

တစ်ယောက် တစ်ယောက်သော သူ၏ ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အစိတ်
အစိတ် ဖြစ်ကုန်သော ၄၈ ပါး ကုန်သော ကိုယ်ခန္ဓာတို့ကို
ထုတ်ဆိုရာ နိဒ္ဒေသခန်း ပြီး၏။

ပထဝီကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၆။ ကေသ ကာယေ၊ ဆံပင် ဟူသော ကိုယ်အစု၌။ ဝါ—ဆံပင်
ဟူသော မြေအစု၌။—

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမ္မ ဟူသော ကြိယာသည်။
အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမ္မ ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ်
မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲစေး ကပ်တုယ်မ္မ ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုဖွဲစေး ကပ်တုယ်မ္မ ကြိယာ
သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု
ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ဓာတ်မီးစစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္မန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။
ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်
သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။
ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။
ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ
မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတုယ်ရသော ရုပ်ငယ်
ရုပ်သေးစုတို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုဓာတ်ကြီး လေးသွယ်
ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့ သာတည်း။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်းတစ်စုတည်း
ဖြစ်ပေါ်သော တရားတို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

ခတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

နိဗ္ဗိတံ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္စာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ခြံပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီးတို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ဝဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ မှီကုန်၏။

ဓယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဗယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက် ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၇။ တထာ၊ ထို ကေသကာယနှင့် အတူ။—လောမကာယေ၊ မွေးညှင်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ နခကာယေ၊ ခြေသည်း လက်သည်း ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ဒန္တကာယေ၊ သွား ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ တစကာယေ၊ အရေ ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ မံသကာယေ၊ အသား ဟူသော ကိုယ်

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

အစဉ် လည်းကောင်း။ နှာရုကာယေ၊ အကြော ဟူသော ကိုယ်
 အစဉ် လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိကာယေ၊ အရိုး ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇကာယေ၊ ရိုးတွင်းခြင်ဆီ ဟူသော ကိုယ်
 အစဉ် လည်းကောင်း။ ဝက္ကကာယေ၊ အညှို့ ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ယဒယကာယေ၊ နှလုံး ဟူသော ကိုယ် အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ယကနကာယေ၊ အသည်း ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ကိလောမကကာယေ၊ အမြှေး ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ဝိဟကကာယေ၊ အဖျဉ်း ဟူသော ကိုယ် အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ပမ္မုသကာယေ၊ အဆုတ် ဟူသော ကိုယ် အစဉ်
 လည်းကောင်း။ အန္တကာယေ၊ အူမ ဟူသော ကိုယ် အစဉ်
 လည်းကောင်း။ အန္တဂုဏကာယေ၊ အူသိမ် ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ဥဒရိယကာယေ၊ အစာသစ် ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ ကရီသကာယေ၊ အစာဟောင်း ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။ မတ္တလုဂ်ကာယေ၊ ဦးနှောက် ဟူသော ကိုယ်အစဉ်
 လည်းကောင်း။

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။
 အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ်
 မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော
 ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။
 အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥက္ကတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်
 တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု
 ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော
 ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။
 ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခိတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်းတစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရားတို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည်ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ခြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီးတို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓ ဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ပထဝီကာယ ၂၀ ဖြီး၏။

အာပေါကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၈။ ပိတ္တကာယေ၊ သည်းခြေဟူသော ကိုယ်အစု၌။—

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကြိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ် တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ် သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရ ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ်၊ တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော— အသက် ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုဏ္ဏာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီး ငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဘယဇဉ်န၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်
ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဇဉ်န၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၉။ တထာ၊ ထို ပိတ္တကာယနှင့် အတူ။— သေမှကာယေ၊ သလိပ်
ဟူသော ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗကာယေ၊ ပြည် ဟူသော
ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ လောဟိတကာယေ၊ သွေး ဟူသော
ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ သေဒကာယေ၊ ချွေး ဟူသော ကိုယ်
အစဉ် လည်းကောင်း။ မေဒကာယေ၊ အဆီပြင်ခဲ ဟူသော ကိုယ်
အစဉ် လည်းကောင်း။ အဿုကာယေ၊ မျက်ရည် ဟူသော ကိုယ်
အစဉ် လည်းကောင်း။ ဝသကာယေ၊ ဆီကြည် ဟူသော ကိုယ်
အစဉ် လည်းကောင်း။ ခေဠကာယေ၊ လျှာရည် တံတွေး ဟူသော
ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ သိဗ္ဗာဏိကာကာယေ၊ နှာရည် နှပ်စေး
ဟူသော ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ လသိကာကာယေ၊ အစေးပုပ်
ဟူသော ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။ မုတ္တကာယေ၊ ကျင်ငယ်
ဟူသော ကိုယ် အစဉ် လည်းကောင်း။

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာ
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊
ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာ
သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥက္ကတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု
ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ် သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဩဇာ၊ ဩဇာဓာတ် ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မော၊ ထို ဓာတ်ကြီးလေးသွယ် ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိသတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ခြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

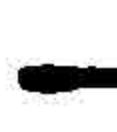

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။ နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။ ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေး အစုံ ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။ အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣဒါ ဤတွင် အာပေါကာယ တစ်ဆယ် နှစ်ပါ ပြီး၏။

တေဇောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၀။ သန္တာပကာယေ၊ သန္တာပတေဇော ဟူသော ကိုယ်အစဉ်။—
ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊
ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တယ်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တယ်မှု ကြိယာ
သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်တည်း
ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာ
သည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္ထမ္ဘန ကြိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာ
သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။
ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်
သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။
ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ
မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတယ်ရသော ရုပ်ငယ်
ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ်
ဓာတ်ငယ် လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း
ဖြစ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဒ္ဒေါ၊ တစ်မိနစ်၊ တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော— အသက်
ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီး ငယ် သာယာဖွယ်သော
အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချိုးနီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်
တို့မှ ဆိုတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့
ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့
ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော
အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၁။ တထာ၊ ထို သန္တာပ ကာယနှင့် အတူ။ —ဒါဟကာယေ၊ ဒါဟ တေဇော ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ပါစကကာယေ၊ ပါစက ဓာတ်မီး ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ဇီရဏကာယေ၊ ဇီရဏတေဇော ဟူသော ကိုယ်အစု၌ လည်းကောင်း။ ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမ ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ခက်မာမ ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တွယ်မှု ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုနွေးမှု ပူမှု ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂဇ္ဇော၊ အနံ့ဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ သြဇော၊ သြဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဣမေ၊ ဤ လေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ
ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ်
ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီး လေးသွယ်
ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုံတည်း
ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော အသက်ဇီဝ
ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော
အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်တို့မှ
ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော
အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့
ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော
အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊
အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။
ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဇုတိ၊ ဤတွင် တေဇောကာယ လေးပါး ပြီး၏။

ဝါယောကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၂။ ဥဒ္ဓင်္ဂမကာယေ၊ ဥဒ္ဓင်္ဂမ လေ အစဉ်။—

ယာ ကက္ခဋ္ဌ ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမ ဟူသော ကြိယာသည်။
အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုခက်မာမ ဟူသော ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊
ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်ဟွယ်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်ဟွယ်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏အဖြစ် တည်း
ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု ကြိယာ
သည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော ကြိယာ
သည်။ အတ္တိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထိုထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။ ဝါယော
နာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနံ့ဓာတ်
သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။
ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဣမေ၊

ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီးလေးပါးတို့၌ မှီတယ်ရဘော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး တို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထို ဓာတ်ကြီးလေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ဩပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။
ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၃။ တထာ၊ ထိုဥဒ္ဓင်္ဂမကာယနှင့် အတူ။— အဓောဂမကာယေ၊
အဓောဂမ လေ အစဉ်လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိသယကာယေ၊ ကုစ္ဆိသယ
လေအစဉ် လည်းကောင်း။ ကောဋ္ဌာသယကာယေ၊ ကောဋ္ဌာသယ
လေ အစဉ် လည်းကောင်း။ အင်္ဂမင်္ဂါနုသာရီ ကာယေ၊ အင်္ဂမင်္ဂါနု-
သာရီ လေ အစဉ် လည်းကောင်း။ အဿာသ ပဿာသကာယေ၊
ထွက်သက် ဝင်သက် လေ အစဉ် လည်းကောင်း။ ယာ ကက္ခဋ္ဌ
ကိရိယာ၊ အကြင် ခက်မာမှု ဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
သာ၊ ထို ခက်မာမှု ကြိယာသည်။ ပထဝီနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မြေဓာတ်စစ်
မည်၏။

ယာ အာဗန္ဓန ကိရိယာ၊ အကြင် ဖွဲ့စေး ကပ်တယ်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ဖွဲ့စေး ကပ်တယ်မှု ကြိယာ
သည်။ အာပေါနာမ၊ ပရမတ်နှစ် ရေဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဥဏှတ္တ ကိရိယာ၊ အကြင် နွေးသည် ပူသည်၏ အဖြစ်
တည်းဟူသော ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို နွေးမှု ပူမှု
ကြိယာသည်။ တေဇောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် မီးဓာတ်စစ် မည်၏။

ယာ ဝိတ္တမ္ဘန ကိရိယာ၊ အကြင် ထောက်ကန်မှု ဟူသော
ကြိယာသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ သာ၊ ထို ထောက်ကန်မှု ကြိယာသည်။
ဝါယောနာမ၊ ပရမတ်နှစ် လေဓာတ်စစ် မည်၏။

ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းဓာတ်သည် လည်းကောင်း။ ဂန္ဓော၊ အနို့ဓာတ်
သည် လည်းကောင်း။ ရသော၊ အရသာဓာတ်သည် လည်းကောင်း။
ဩဇာ၊ ဩဇာ ဟူသော အာဟာရဓာတ်သည် လည်းကောင်း။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ဣမေ၊ ဤလေးပါးသော ဓာတ်တို့သည်။ တဒုပါဒါ၊ ထို မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးတို့၌ မှီတယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးတို့သာတည်း။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုဓာတ်ကြီး လေးသွယ် ဓာတ်ငယ်လေးပါး ရုပ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့ သာတည်း။

ပဋိစ္စ သမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုံတည်း ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုဇ္ဈာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ခြံပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ဓယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဓယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဓာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်
ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ဝါယောကာယ ဇ-ပါ ဖြီး၏။

ဝိညာဏကာယ ဘာဝနာ ပဋိနိဒ္ဒေသ

၁၄။ စက္ခုဝိညာဏ ကာယေ၊ စက္ခုဝိညာဏ် တည်းဟူသော
နာမကာယ၌။ စတ္တာရောခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာတို့ကို။ လဗ္ဗန္တိ၊
ရအပ်ကုန်၏။

ဝေဒနာ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားမှုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။

သညာ၊ အာရုံကို မှတ်သားမှုသည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာ
မည်၏။

စေတနာ၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
မည်၏။

ဝိညာဏံ၊ အာရုံကို သိမှုသည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
မည်၏။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဧတေ မ္ဗော၊ မျက်လုံးတွင်းမှာ ရံခါ
ရံခါ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ခန္ဓာလေးပါး ဤ နာမ်တရားတို့သည်။—

သင်္ခါတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရား တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း
ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

ခေတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။

နိဇ္ဇိဝါ၊ တစ်မိနစ် တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။

တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီးငယ် သာယာဖွယ်သော အထည်ခြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ် တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏ ခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏ ခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊ အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှ ဘေးအစု ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက် ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

၁၅။ တထာ၊ ထို စက္ခုဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယနှင့် အတူ။— သောတဝိညာဏကာယေ၊ သောတဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ သာနဝိညာဏကာယေ၊ သာနဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ ဇိဝှဝိညာဏကာယေ၊

မာတုကမ္မဋ္ဌာန အနက်

ဇိဝှိဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ ကာယ
ဝိညာဏ် ကာယေ၊ ကာယဝိညာဏ် တည်းဟူသော နာမကာယ၌
လည်းကောင်း။ မနောဝိညာဏ်ကာယေ၊ မနောဝိညာဏ် တည်းဟူသော
နာမကာယ၌ လည်းကောင်း။ စတ္တာရောခန္ဓာ၊ လေးပါးသော ခန္ဓာ
တို့ကို။ လဗ္ဘန္တိ၊ ရအပ်ကုန်၏။

ဝေဒနာ၊ အာရုံ၏ အရသာကို ခံစားမှုသည်။ ဝေဒနာက္ခန္ဓော၊
ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။

သညာ၊ အာရုံကို မှတ်သားမှုသည်။ သညာက္ခန္ဓော၊ သညာက္ခန္ဓာ
မည်၏။

စေတနာ၊ စိတ်၏ စေ့ဆော်မှုသည်။ သင်္ခါရက္ခန္ဓော၊ သင်္ခါရက္ခန္ဓာ
မည်၏။

ဝိညာဏံ၊ အာရုံတို့ကို သိမှုသည်။ ဝိညာဏက္ခန္ဓော၊ ဝိညာဏက္ခန္ဓာ
မည်၏။

သဗ္ဗေ၊ အလုံးစုံကုန်သော။ ဇေတ ခမ္မာ၊ နား စသည် တို့၏
အတွင်းမှာ ရံခါရံခါ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်သော ခန္ဓာ လေးပါး ဤ နာမ်
တရာတို့သည်။—

- သင်္ခါတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားတို့သာတည်း။
- ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း
ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။
- နိဿတ္တာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး သတ္တဝါမျိုး မဟုတ်ကုန်။
- နိဇ္ဇိဝှိ၊ တစ်မိနစ်၊ တစ်နာရီ စသည် ရှည်သော- အသက်
ဇီဝ ရှိကြသော တရားမျိုး မဟုတ်ကုန်။
- တုစ္ဆာ၊ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ အင်္ဂါ ကြီး ငယ် သာယာဖွယ်သော
အထည်ဒြပ် ဂုဏ်သကတ်နှင့် မစပ်မနီး အချည်းနှီး တို့သာတည်း။

သုညာ၊ နိစ္စဂုဏ် သုခဂုဏ် သုဘဂုဏ် အတ္တဂုဏ် သာရဂုဏ်
တို့မှ ဆိတ်ကုန်၏။

ခယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း သဘော အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝယဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ကွယ်ပ ပျောက်ဆုံးခြင်း သဘော
အလေ့ ရှိကုန်၏။

ဝိရာဂဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ပြယ်ပျောက်ခြင်း သဘော အလေ့
ရှိကုန်၏။

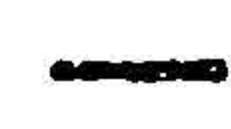
နိရောဓဓမ္မာ၊ ခဏခဏ ချုပ် ရုပ် ပျက်ဆုံးခြင်း သဘော
အလေ့ ရှိကုန်၏။

ခယဋ္ဌေန၊ ခဏခဏ ကုန်ဆုံးခြင်း အနက်ကြောင့်။ အနိစ္စာ၊
အနိစ္စမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဘယဋ္ဌေန၊ ကြောက်လန့်ဖွယ်မှု ဘေးအစု ဟူသော အနက်
ကြောင့်။ ဒုက္ခာ၊ ဒုက္ခမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

အသာရကဋ္ဌေန၊ အခိုင်အမာ အနှစ်သာရ မဟုတ်သော အနက်
ကြောင့်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တမျိုး တို့သာလျှင်တည်း။

ဣတိ၊ ဤတွင် ဝိညာဏကာယ ၆-ပါး ဖြီး၏။

နိဂုံး

၁၆။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မေ၊ ငါ၏။ ဣမသ္မိံကာယေ၊ တစ်လံမျှ
လောက်သော ဤ ခန္ဓာကိုယ်၌။ အဋ္ဌစတ္တာလီသ ပဘောဒါ၊ လေးဆယ့်
ရှစ်ပါး အပြား ရှိကုန်သော။ ဓာတုကာယာ၊ ဓာတ် အပေါင်းအစု
တို့သည်။ ဓမ္မကာယာ၊ ဓမ္မ အပေါင်းအစုတို့သည်။—

သင်္ခတာ၊ အဖန်ဖန် ပြုပြင်အပ်သော တရားအစု တို့သာတည်း။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ အကြောင်းကို စွဲ၍ တစ်ပေါင်း တစ်စုတည်း
ဖြစ်ပေါ်သော တရား တို့သာတည်း။

ဥယျောဇဉ်

ဤ အနက်ကိုမူကား- မိမိတို့ အိမ်တွင် နေ့စဉ် သရဇ္ဈာယ်ကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ ခက်မာမှု ဟူသော ပရမတ်စစ် ဓာတ်မြေနှစ်ကို သဘောမိအောင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ကြံကြရမည်၊ ပညာရှိကြီးများထံ အဖန်ဖန် နာယူကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ ဖွဲ့စေးမှု ဟူသော ပရမတ် ရေဓာတ်၊ ပူမှု- နွေးမှု- အေးမှု ဟူသော ပရမတ် မီးဓာတ်၊ ထောက်ကန်မှု ဟူသော ပရမတ် လေဓာတ်တို့ကိုလည်း သဘော မိအောင် အားထုတ် ကြရမည်၊ ဆံပင် တစ်ခု၌ သဘော ပေါက်ခဲ့လျှင် အလုံးစုံ တို့၌ ပေါက်တော့သည်။

သဘော ပေါက်နိုင်ရန် အကျယ် ဖော်ပြသော အခန်းကို မူကား- ငါတို့ စီရင်သော လက္ခဏဒီပနီကျမ်း၊ ‘ဝိဇ္ဇာမဂ္ဂ ဒီပနီကျမ်း’၊ ‘အာဟာရ ဒီပနီကျမ်း’၊ ‘အနတ္တ ဒီပနီကျမ်း’၊ ‘ကမ္မဋ္ဌာနဒီပနီကျမ်း’၊ ‘ဘာဝနာဒီပနီကျမ်း’တို့မှာ ယူကြလေ။

ဓာတ်ကို သဘော မမိဘဲနှင့် ‘သင်္ခတာ၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နာ၊ နိဿိတ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ’ စသည်ဖြင့် သုံးသပ်သော်လည်း ဝိပဿနာဉာဏ် အောင်အောင်မြင်မြင် မဖြစ်၊ ကုသိုလ် ရကာမျှသာ ဖြစ်ကြမည်။

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး လက္ခဏာဆောင်ပုဒ်

- ၁။ နူးညံ့၊ ခက်မာ၊ ဤနှစ်ဖြာ၊ မှတ်မပါ မြေဓာတ်စစ်။
- ၂။ ဖွဲ့စေး၊ စည်းယို၊ နှစ်ပါးကို၊ ခေါ်ဆို ရေဓာတ်စစ်။
- ၃။ အေးမှု၊ ပူမှု၊ ဤနှစ်ခု၊ ခေါ်မှု မီးဓာတ်စစ်။
- ၄။ ထောက်ကန်၊ လှုပ်ရှား၊ ဤနှစ်ပါး၊ ခေါ်ငြား လေဓာတ်စစ်။
- ၅။ ဆင်း၊ နံ့၊ ရသာ၊ ဆီဩဇာ၊ လေးဖြာ မှီ ရုပ်သေး။

ဆောင်ပုဒ် ပြီး၏။

ဆောင်ပုဒ် အဓိပ္ပာယ်

ပထဝီဓာတ် လက္ခဏာ

၁။ ထိုထို သက်ရှိ သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ နူးညံ့မှု မည်သည် ရှိ၏၊ ခက်မာ ကြမ်းတမ်းမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌိ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း၊ ထိုနူးညံ့မှု၊ ခက်မာမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော ပထဝီဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ကျမ်းဂန်တို့၌ ကက္ခဋ္ဌလက္ခဏာ ဟု ခက်မာမှု တစ်ခုသာ လာလျက်၊ နူးညံ့မှု၊ ခက်မာမှု ၂-မျိုး ဆိုသည်မှာ လောက ဝေါဟာရသို့ လိုက်၍ ဆိုသည်၊ နောက် ဓာတ်ကြီး ၃-ပါးတို့၌လည်း ဤနည်းတူ သိလေ။

အာပေါဓာတ် လက္ခဏာ

၂။ ထိုထို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ဖွဲ့စေး ကပ်တယ်မှု မည်သည် ရှိ၏၊ အရည် ဝတ္ထုမျိုးတို့၌ ယိုစီးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌိ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

ထို ဖွဲ့စေးမှု၊ ယိုစီးမှု ၂- ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော အာပေါဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

တေဇောဓာတ် လက္ခဏာ

၃။ ထိုထို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဝတ္ထု[မျိုးတို့၌ အေးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ ပူမှု၊ နွေးမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း။ ထို အေးမှု၊ ပူမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော တေဇောဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ဝါယောဓာတ် လက္ခဏာ

၄။ ထိုထို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဝတ္ထု[မျိုးတို့၌ ထောက်ကန်မှု ဟူသော အေးရှိန်၊ ပူရှိန် မည်သည် ရှိ၏၊ လှုပ်ရှားမှု မည်သည် ရှိ၏၊ လူ အများတို့ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရှိ၍ နေကြသော အမှုပင်တည်း။ ထို ထောက်ကန်မှု၊ လှုပ်ရှားမှု ၂-ပါးသည် အဘိဓမ္မာ၌ လာသော ဝါယောဓာတ် အစစ်ပေတည်း။

ရုပ်ဓာတ် ၄-ပါး

၅။ ထိုထို သက်ရှိ၊ သက်မဲ့ ဝတ္ထု[မျိုးတို့၌ အဆင်းဓာတ် တစ်ပါး၊ အနံ့ဓာတ် တစ်ပါး၊ အရသာဓာတ် တစ်ပါး၊ အဆီ၊ အစေး ဟူသော ဩဇာဓာတ် တစ်ပါး၊ ဤ ဓာတ် လေးပါးသည် ရှိ၏၊ အဆင်းဓာတ်ကို မျက်စိဖြင့် မြင်ကြ၏၊ အနံ့ဓာတ်ကို နှာခေါင်းဖြင့် နံကြ၏၊ အရသာဓာတ်ကို လျှာဖြင့် သိကြ၏၊ ဩဇာဓာတ်သည်ကား ထိုထို အစာ အာဟာရတို့ကို စားသောက်၍ ဝမ်းတွင်းသို့ ရောက်သည် ရှိသော် ရူပကာယ ခန္ဓာကိုယ်ကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့သော ဓာတ် အထူးပေတည်း။

[ဤ ရုပ်ဓာတ် လေးပါးသည်ကား မြေ ရေ မီး လေ ဟူသော ဓာတ်ကြီး လေးပါးကို မှီတွယ်ရသော ရုပ်ငယ် ရုပ်သေးမျိုး ပေတည်း။]

ဆောပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ဖော်ပြခန်း ပြီး၏။

ပထဝီဓာတ် နှင့် အာပေါဓာတ် နှစ်ပါး တွဲစပ်နေပုံ

အလွန် ညက်ညော လှစွာသော ထုံးမှုန်မျိုး၊ ပြာမှုန်မျိုးသည် ရေနှင့် မရောမီ အစေး၊ အဖွဲ မရှိ တစ်မှုန်စီ နေ၏။ လေသုတ်ခဲလျှင် လွင့်၏။ ရေထည့်၍ ကြိတ်နယ်၍ အလုံးအခဲ ဖြစ်ခဲ့သော် ခွက်တောင်းခန့်၊ ပြည်တောင်းခန့်၊ စိပ်တောင်းခန့် ရှိသော်လည်း အဖွဲ အစေး ရှိ၏။ တစ်လုံးတည်း တစ်ခဲတည်း ဖြစ်၏။ ထုနှက်၍ပင် ကဲ့သည် ကြေသည် မရှိ ခက်မာ၏။

အဘိဓမ္မာ ပထဝီ မြေဓာတ်သည် ဤ ဝတ္ထု၌ ထုံးမှုန်ညက် ပြာမှုန်ညက်နှင့် အလား တူ၏။ အဘိဓမ္မာ အာပေါ ငရဓာတ်သည် ဤ ဝတ္ထု၌ ထည့်သော ရေနှင့် အလား တူ၏။ ထို ရေ ဖွဲ့စေးပူကြောင့် ထုံးမှုန် ပြာမှုန်တို့သည် အချင်းချင်း ကင်ဟွယ်ကြကုန်၍ တစ်လုံးတည်း တစ်ခဲတည်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ ဤသည်ကား ပထဝီဓာတ်နှင့် အာပေါဓာတ်ကို သိသာ ခြားနားအောင် ပြဆိုသော ယုတ္တိတည်း။ ဆင်ကောင်သဏ္ဍာန်- မြင်းကောင်သဏ္ဍာန်- နွား၊ ကျွဲ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ ငှက်၊ လူကောင်သဏ္ဍာန် စသည်တို့၌လည်း ပထဝီ အမှုန်နှင့် အာပေါ အစေး လုံးထွေးမှုကြောင့် သဏ္ဍာန် ကြီး ငယ် အထည်ခြပ် တစ်လုံး တစ်ခဲတည်း ဖြစ်၍နေကြပုံကို အကုန် မြင်လေ။

[သစ်ပင်၊ သစ်တုံး၊ ကျောက်လုံး၊ ကျောက်ပြား၊ သံတုံး၊ သံခဲ စသည်တို့၌လည်း ထိုနည်းတူ မြင်လေ။]

ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အရိုး အစရှိသော ကောဋ္ဌာသ ကာယတို့၌လည်း ပထဝီ အမှုန်နှင့် အာပေါ အစေး လုံးထွေးမှုကြောင့်ပင်လျှင် သဏ္ဍာန် ကြီးငယ် အထည်ခြပ် အမျိုးမျိုး ဖြစ်၍ နေကြကုန်သည့် အတွက် အချို့ကို ဆံပင်ဟူ၍ ခေါ်ကြရသည်။ အချို့ကို မွေးညှင်း ဟူ၍၊ အချို့ကို ခြေသည်း ဟူ၍၊ လက်သည်း ဟူ၍၊ သွား ဟူ၍၊ အရေ ဟူ၍၊ အသား ဟူ၍၊ အရိုး ဟူ၍ ခေါ်ကြရသည်။

အဘိဓမ္မာ အလိုအားဖြင့်မူကား ဆံပင် ဟူ၍ မရှိ၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးနှင့် အမှမ်းတင် ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး လေးပါးသာ အမှန် ရှိသည်။ မွေးညှင်း ဟူ၍ မရှိ၊ ခြေသည်း လက်သည်း ဟူ၍ မရှိ၊ အရေ ဟူ၍ မရှိ၊ အသား ဟူ၍ မရှိ၊ အရိုး ဟူ၍ မရှိ၊ ဓာတ်ကြီး လေးပါးနှင့် အမှမ်းတင် ရုပ်ငယ် ရုပ်သေး လေးပါးသာ အမှန် ရှိသည်။

[ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ၊ အညှို့၊ နှလုံး၊ အသည်း၊ အမြှေး စသည် တို့၌လည်း ထိုနည်း အတူ မြင်လေ။]

ဓာတ် ၂-ပါး တွေစပ်နေပုံ ဖြစ်၏။

ဆံပင်၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း

ဆံပင်၌ ဓာတ်ရှစ်ပါး ခွဲနည်းကား—

- (၁) ဆံပင်ကို စမ်းသပ်လျှင် မာသည် ဟု တွေ့ရှိ၏။ ထိုမာမှုသည် ပထဝီဓာတ်တည်း။
- (၂) လုံးပတ် သဏ္ဍာန် ဖြစ်နေသည်ကို မြင်၍ ဖွဲ့စေးမှုကို သိရ၏။ ထို ဖွဲ့စေးမှုသည် အာပေါဓာတ်တည်း။
- (၃) ပူသော အခါ ပူမှု- နွေးသော အခါ နွေးမှု- အေးသော အခါ အေးမှုကို တွေ့ရှိ၏။ ထို ပူမှု- နွေးမှု- အေးမှုသည် တေဇောဓာတ်တည်း။
- (၄) ပူရှိန်- နွေးရှိန်- အေးရှိန်ကို တွေ့ရှိ၏။ ထို အရှိန်စုသည် ဝါယောဓာတ်တည်း။
- (၅) မျက်စိနှင့် ကြည့်ရှုလျှင် ဆံပင်၌ အဆင်းကို မြင်၏။ ထိုအဆင်းသည် ဝဏ္ဏဓာတ်တည်း။
- (၆) နှာခေါင်းနှင့် နမ်းလျှင် ဆံပင်၌ အနံ့ကို နှံ၏။ ထိုအနံ့သည် ဂန္ဓဓာတ်တည်း။

ဓာတ်ကြီး ၄-ပါး လက္ခဏာဆောင်ပုဒ်

(၇) လျှာနှင့် မြည်းလျှင် အရသာကို သိရ၏။- ထို အရသာသည် ရသာဓာတ်တည်း။

(၈) ဆံပင်ကို စားသော သတ္တဝါတို့မှာ ရူပကာယကို စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့ခြင်း သဘော ရှိသော အဆီ အစေး မည်သည် ဆံပင်၌ ရှိ၏။ ထို အဆီ အစေးသည် သြဇာ ခေါ်သော အာဟာရဓာတ်တည်း။

ဆံပင်၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း ဖြီး၏။

ကြွင်းသော ကောဠာသတို့၌ ဓာတ် ၈-ပါး ခွဲနည်း

မွေးညှင်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ခြေသည်း လက်သည်းတို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ သွားတို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အရေ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အသား၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အရိုး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ခြင်ဆီ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အညှို့၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ နှလုံး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အသည်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အမြှေး၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အဖျဉ်း၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အဆုတ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အူမ၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ အူသိမ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ကျင်ငယ်၌ ဓာတ် ရှစ်ပါး တိုင်အောင် ခွဲခြမ်း၍ သိလေ၊ မြင်လေ။

ကြွင်းသော တေဇောကာယ ၄-ပါး၊ ဝါယောကာယ ၆-ပါး တို့၌လည်း ဓာတ် ရှစ်ပါးစီ ရှိကြ၏။

အရင်းခံ ရုပ်ဓာတ် ၈-ပါး

ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးကား အဝိနိဗ္ဗောဂ ရုပ်စု ဖြစ်၍ ခပ်သိမ်းသော ရုပ် အစုတို့မှာ အရင်းခံ ဖြစ်ကြ၏။ ။ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးကို ခွဲခြမ်း၍ မြင်နိုင်လျှင်ပင် ဉာဏ်၌ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝ၊ မိန်းမ၊ ယောကျ်ား၊ ဦးခေါင်း၊ ခြေ၊ လက်၊ စသည်— ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အသား၊ အရိုး စသည်—

ဉာဏ်မျက်စိ၌ အကုန် ကွယ်ပျောက်လတ္တံ့ ၊ ဓာတ်စု ဓာတ်ခဲ ကြီး ငယ် မျှသာ ရှိသည် ဟု ဉာဏ် မျက်စိ၌ မြင်ရလတ္တံ့ ။

၄၂- ပါးသော ကောဋ္ဌာသကာယတို့၌ ဓာတ် ၈- မီးခွဲခန်း ဖြီး၏။

ဓာတ် ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ်

သင်္ခတ

ထို ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် သင်္ခတ တရားတို့သာတည်း။

သင်္ခတ ဆိုသည်ကား လောက၌ နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားသော ကောက် စပါးတို့သည် အသစ်အသစ် ပြုလုပ်မှု ဒုက္ခနှင့် နှစ်စဉ် ပြုပြင်နိုင်မှု နှစ်စဉ် ဖြစ်ပွားကြကုန်၏။ မပြုပြင်နိုင်သော အခါ၌ မဖြစ်ပေါ်လာကြ ကုန်ပြီ။

ထို့အတူ လူ့ခန္ဓာ ဖြစ်သော ဤ ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ကုသိုလ် ပြုလုပ်မှု ဒုက္ခနှင့် ဘဝတိုင်း ပြုပြင်နိုင်မှု လူ့ပြည်၌ ဖြစ်ပေါ်လာကြ ကုန်၏။ မပြုပြင်သော အခါ၌ လူ့ပြည်မှာ မဖြစ်ပေါ်လာကြကုန်ပြီ။ အပေါ်ယံ ငရဲ၌သာ ဖြစ်ပွား၍ နေကြကုန်တော့သည်။

တောင်သူ အလုပ် မည်သည် မိုးရေ ရှိမှ လုပ်နိုင်၏။ မိုးရေ မရှိလျှင် မလုပ်နိုင်။ ထို့အတူ ကုသိုလ်မှု မည်သည် သပ္ပုရိသုပနိဿယကို တွေ့ ကြုံမှ ပြုလုပ်နိုင်၏။ သပ္ပုရိသုပနိဿယ မည်သည် ဘဝ တစ်ထောင်မှာ တစ်ခါ ကြုံခဲ၏။

လူ့ခန္ဓာ၌ သင်္ခတဒုက္ခ အကြမ်း ပြချက် ဖြီး၏။

ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န

ထို ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န သဘော တို့သာတည်း။ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္န ဆိုသည်ကား မျိုးစေ့၊ လယ် မြေ၊ မိုးရေ၊ တောင်သူ ယောက်ျား၏ လုပ်ဆောင်မှုတို့ကို အစွဲ ပြု၍သာ ဖြစ်ပွားနိုင်ကုန်၏။ ထို လေးပါး တို့တွင် တစ်ပါးပါး ချို့တဲ့ လျှင်ပင် မဖြစ်နိုင်ကြ ကုန်ပြီ။ ။ ထို့အတူ ထိုလူ့ခန္ဓာ ဖြစ်သော ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့သည်—

- (၁) ပုဗ္ဗေကတပုညတစက်၊
- (၂) ပတိရူပဒေသာဝါသစက်၊
- (၃) သပ္ပုရိသုပနိဿယစက်၊
- (၄) အတ္တသမ္မာပဏိဓိစက်၊

ဤ စက် လေးပါး တည်းဟူသော ဥပနိဿယ ပစ္စည်းကို အစွဲအမှီ ပြုရမှ လှူပြည်၌ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြကုန်၏။ ထို အကြောင်း လေးပါးသည်လည်း ဘဝ တစ်ထောင်မှာ တစ်ခါ ကြုံခဲ၏။ ။ သိသာပြီ။

[နိဿတ္တာ၊ နိဇ္ဇိဝါ ဟူသော ပုဒ်တို့၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ဇာတ် ရှစ်ပါး ခွဲခန်းနှင့်ပင် ထင်ရှားပြီ။]

ခယ

ခယဓမ္မာ၊ ဝယဓမ္မာ၊ ဝိရာဂဓမ္မာ၊ နိရောဓဓမ္မာ ဟူသော ပုဒ်တို့ တွင် ခယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကား ရဲရဲညီညီသော သံပူပြားကြီး အပြင်၌ ကျရောက်ကုန်သော ရေပေါက်တို့သည် ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကုန်ခန်း ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အား လျော်စွာ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်၏။ ထို အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု၊ အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်မှုရှားမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- သြဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကုန်ဆုံးကြကုန်၏။

ဤကား ကုန်ခန်းခြင်း အနက် ရှိသော ခယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်

တည်း။

ဝယ

တောင်လေ ထသော အခါ ရောဝတီ မြစ်ပြင်၌ လှိုင်းဂယက်ငယ် တို့သည် မစဲမစဲ ဖြစ်ပေါ်ကုန်၏။ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကျ၍ ကွယ် ပျောက်ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အားလျော်စွာ အခိုက်အတန့် အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန် သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ်အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကွယ်ပ ပျောက်ကုန်၏။ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု၊ အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်ရှားမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် လည်းကောင်း ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်ကုန်၏။

ဤကား ပျက်စီးခြင်း အနက် ရှိသော ဝယပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။ လျှပ်ရောင် တို့၏ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ကွယ်ပျောက်မှုနှင့်လည်း ပြဆိုသင့်၏။

ဝိရာဂ

ရေ၌ ရေးအပ်သော အရေး အကြောင်းတို့သည် ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ပြယ်ပျောက် ကုန်သကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အား လျော်စွာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ပြယ်ပျောက်ကုန်၏။ ထို့အတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု၊ အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်ရှားမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူ တကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- ဩဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည်လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်ကြ ကုန်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ပြယ်ပျောက်ကုန်၏။

ဤကား ပြယ်ပျောက်ခြင်း အနက် ရှိသော ဝိရာဂပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် တည်း။

နိရောဓ

မိုးတိမ်ဝမှ ထွက်မြူးသော လျှပ်ပန်းနှယ်တို့သည် ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ချုပ်ပျက် ရုပ်သိမ်းသကဲ့သို့ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ထိုထို ဣရိယာပုတ် အား လျော်စွာ အခိုက်အတန့်အားဖြင့် အထွေထွေ အလာလာ ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်သော ခက်မာမှု အမျိုးမျိုးတို့သည် မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ချုပ်ပျက် ရုပ်သိမ်းကုန်၏။ ထိုအတူ ဖွဲ့စေးမှု အမျိုးမျိုး- ပူမှု၊ အေးမှု အမျိုးမျိုး- လှုပ်မှု၊ ရှားမှု အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း၊ ထို အမှုတို့နှင့် အတူတကွ ပါရှိကြကုန်သော အဆင်း အမျိုးမျိုး- အနံ့ အမျိုးမျိုး- အရသာ အမျိုးမျိုး- သြဇာ အမျိုးမျိုး တို့သည် လည်းကောင်း မစဲမစဲ အသစ် အသစ် ဖြစ်ပေါ် ကြကုန်၍ ခဏချင်း၊ ခဏချင်း ချုပ်ပျက် ရုပ်သိမ်းကုန်၏။

ဤကား ချုပ်ခြင်း အနက် ရှိသော နိရောဓပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

အ နိ ဇ္ဇ

ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်သည် ခယပုဒ်၊ ဝယပုဒ်၊ ဝိရာဂ ပုဒ်၊ နိရောဓပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်နှင့် အလုံးစုံ တူကြ၏။

အ န ဣ

အသာရကဋ္ဌေန အနုတ္တာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်သည်လည်း ခယဋ္ဌေန အနိစ္စာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ် နှင့် တူကြ၏။ တူပုံကား- ခယဋ္ဌေနပုဒ် နှင့် အသာရကဋ္ဌေန ပုဒ်သည် တူကြ၏။ ဇောချင်း၊ ဇောချင်း ကုန်ခန်းမှု ဆို သည်နှင့် အနှစ်သာရ မရှိမှု ဆိုသည်ကား အတူတူပင် ဖြစ်၏။ ။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ မည်သည် တစ်သက်လုံးမှာ ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ၊ ဘဝ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ သေမြဲ ဟု သတ္တဝါ အများတို့ ထင်မြင် စွဲလမ်းကြ၏။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ် ရှစ်ပါးတို့ သည် မူကား တစ်နာရီ အတွင်းမှာပင် အခါ တစ်ရာ မက အသစ် အဟောင်း ပြောင်းလွဲ ကုန်ခန်းမြဲ ဓမ္မတာ ဖြစ်၏။

ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကား တစ်လမ်း၊ ဇာတ် ရှစ်ပါး တို့၏ ဖြစ်မှု၊ ပျက်မှုကား တစ်လမ်း၊ ထို့ကြောင့် ဇာတ် ရှစ်ပါး တို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ အနှစ်သာရ အတ္တ မဟုတ်ကုန်၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ အမာခံ၊ အထည်ခံ မဟုတ်ကုန်။

အမာခံ၊ အထည်ခံ ဆိုသည်ကား- သံသပိတ်၏ အမာခံ၊ အထည်ခံ ကား သံတည်း၊ မြေသပိတ်၏ အမာခံ၊ အထည်ခံကား မြေတည်း၊ ဝါချည် ပုဆိုး၏ အမာခံ၊ အထည်ခံကား ဝါချည်တည်း၊ ပိုးချည် ပုဆိုး၏ အမာခံ၊ အထည်ခံကား ပိုးချည်တည်း။

ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ထိုကဲ့သို့ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ အမာခံ၊ အထည်ခံ ဖြစ်သော အတ္တသာရ မဟုတ်ကုန် ဆိုလိုသည်။ အကယ်၍ ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ အမာခံ၊ အထည်ခံ အတ္တ သာရ ဟုတ်ကုန်ငြားအံ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါမှာ တစ်သက်တွင် ပဋိသန္ဓေ အခါ၌ တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ၊ ဘဝ အဆုံး၌ တစ်ခါသာ ပျက်ဆုံးမြဲ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည်လည်း တစ်သက်တွင် တစ်ခါသာ ဖြစ်မြဲ၊ တစ်ခါသာ ပျက်ဆုံးမြဲ ဖြစ်ကြကုန်ရာ၏။ ထိုသို့ကား မဟုတ်ကုန်။

ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် တစ်နာရီမှပင် အခါ တစ်ရာ မက အသစ် အသစ် ဖြစ်ကြကုန်၏။ အခါ တစ်ရာ မက အဟောင်း အဟောင်း ချုပ် ပျက် သေဆုံးကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၏ အတ္တသာရ မဟုတ်ကုန်၊ အမာခံ၊ အထည်ခံ မဟုတ်ကုန်၊ ဇာတ် ရှစ်ပါးတို့သည် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ မဟုတ်ကုန်၊ ဇာတ်ရှစ်ပါးတို့ကို လွတ်၍လည်း ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ ဟူ၍ မရှိကုန်— ဟူလိုသည်။

ဤကား ‘အသာရကဋ္ဌေန အနတ္တာ’ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်တည်း။

[ဘယဋ္ဌေန ဒုက္ခာ ပုဒ်၏ အဓိပ္ပာယ်ကို မူကား ‘ဏမ္မဋ္ဌာန ဒီပနီ’ ‘ဘာဝနာဒီပနီ’ စာအုပ်တို့မှာ ယူလေ။]

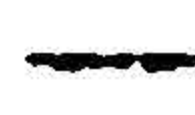
ကောဠာသတ္တိ၌ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

ဝိညာဏကာယ ၆-ပါးတို့သည် ရုပ် ကာယတို့ကို မှီ၍ ဖြစ်ပေါ်ကြကုန်၏။ ထိုထို ဝိညာဏ၏ မှီရာ ဖြစ်သော ထိုထို ရုပ်ကာယ ပျက်ဆုံးသည် ရှိသော် ထိုထို ဝိညာဏသည်လည်း ပျက်ဆုံးတော့သည်။

ဥပမာကား— မြစ်ပြင်၌ လှိုင်း ဂယက်ငယ်တို့၏ အညွန့်၌ မှီ၍ တလက်လက် တောက်ပကုန်သော နေရောင်တို့သည် သူ့ လှိုင်းဂယက်ငယ်နှင့် သူ ပျောက်ကွယ်ကြကုန်သကဲ့သို့တည်း။ ။

[အကျယ်ကို မူကား ' ကမ္မဋ္ဌာန ဝိပနီ ' ဝိညာဏက္ခန္ဓာ အခန်းမှာ ယူလေ။]

ဇာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အကျဉ်းချုပ် ပြီး၏။

ကောဠာသတ္တိ၌ ရုပ်ကလာပ် ခွဲခန်း

နိဗ္ဗန္ဒရုပ် ၁၈-ပါး

မဟာဘုတ် ၄-ပါး

၁။ ပထဝီ ၂၀၊ ၃။ တေဇော ၄၊

၂။ အာပေါ ၁၂၊ ၄။ ဝါယော ၆၊

ဤ လေးဆယ့်နှစ်ကောဠာသတ္တိ၌ ရအပ်သော ရုပ်ပေါင်း၊ ကလာပ်ပေါင်းတို့ကို ပြဆိုပေအံ့။

(က) ပ, အာ, ဝါ, တေ၊ မြေ, ရေ, လေ, မီး၊ လွန် ပွားစီး၊ ဘုတ်ကြီး စတုက္က။

(ခ) ခက်မာ, ဖွဲစေး၊ ပူ အေး, ထောက်ကန်၊ ဤ လေးတန်၊ မှတ်ရန် လက္ခဏ။

[ပရမတ္ထသံခိုင်ကျမ်း လက်၁ ဖြစ်၍ ဝါ, တေ, လေ, မီး တို့၌ ရှေ့နောက် ပြန်သည်။]

(က) ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော, ဝါယော- ပါဠိခေါ်၊ မြေ, ရေ, မီး, လေ- မြန်မာခေါ်၊ 'လွန်ပွားစီး' ကား- ဘူတသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊ 'ဘုတ်ကြီး, စတုက္က' ကား- မဟာဘုတ် လေးပါး ဆိုလိုသည်။

(ခ) 'ခက်မာ' ကား- ပထဝီ၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ဖွဲ့စေး' ကား- အာပေါ၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ပူ, အေး' ကား- တေဇော၏ လက္ခဏာတည်း၊ 'ထောက်ကန်' ကား- ဝါယော၏ လက္ခဏာတည်း။

ပသာဒရုပ် ၅- ပါး

စက်, သော, ဃာ, ဇိ၊ ကာ- ငါးလီ၊ အကြည် ပသာဒ။

- ၎င်းကျမ်း

စက္ခုပသာဒရုပ်, သောတပသာဒရုပ်, ဃာနပသာဒရုပ်, ဇိဝှါ ပသာဒရုပ်, ကာယပသာဒရုပ်၊ 'အကြည်, ကား- ပသာဒသဒ္ဒါ၏ အနက်တည်း၊ နေရိပ် လရိပ် လူရိပ် စသည် ထင်ကောင်းသော ဆီကြည် ရေကြည် ဖန်ကြည် မှန်ကြည်များကဲ့သို့ အဆင်း သဏ္ဍာန် အသံ စသည် ထင်ကောင်းသော အကြည်ခတ်ငါးပါး ဟုဆိုသည်။

ဂေါစရရုပ် ၅- ပါး

ဂူ, ဃင်, ဝန်, ရံ၊ ဇောဋ္ဌဗ္ဗံ၊ ငါးတန် ဂေါစရ။

- ၎င်းကျမ်း

ဂူပါရုံ, သဒ္ဓါရုံ, ဝန္ဓာရုံ, ရသာရုံ, ဇောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ, ဂေါစရရုပ် ငါးပါးတည်း၊ ကျက်စားရာ အာရုံကို ဂေါစရ ဆိုသည်။

- ဂူပါရုံသည် စက္ခု၏ ကျက်စားရာတည်း။
- သဒ္ဓါရုံသည် သောတ၏ ကျက်စားရာတည်း။
- ဝန္ဓာရုံသည် ဃာန၏ ကျက်စားရာတည်း။
- ရသာရုံသည် ဇိဝှါ၏ ကျက်စားရာတည်း။

ကောဠာသတ္တိ၌ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

ပထဝီ ဖောဠဗ္ဗ၊ တေဇော ဖောဠဗ္ဗ၊ ဝါယော ဖောဠဗ္ဗ ဟူသော
ဖောဠဗ္ဗ ၃-ပါးသည် ကာယ၏ ကျက်စားရာတည်း။

ဘာဝ၊ ဟဒယ၊ ဇီဝ၊ ဩဇာ

(က) ဣတ္ထိ၊ ပုမ၊ ဘာဝ နှစ်တန်း၊ ဟဒယံ၊ တစ်ဖန် ဇီဝိတ။

(ခ) ကဗဠိကာ၊ ရုပ်ဩဇာ၊ သင်္ချာ ဆယ်ရှစ်ရ။

- ၎င်းကျမ်း

(က) ဣတ္ထိဘာဝရုပ်၊ ပုမ္ဘာဝရုပ်၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊ ဇီဝိတ
ရုပ်၊ ဩဇာ ခေါ်သော ကဗဠိကာရာဟာရရုပ်။

(ခ) မဟာဘုတ် လေးပါး၌ ပါဝင်ပြီး ဖြစ်သော ဖောဠဗ္ဗ
၃-ပါးကို ချန်လှပ်၍-

(၁) မဟာဘုတ် ၄-ပါး၊

(၂) ပသာဒရုပ် ၅-ပါး၊

(၃) ဂေါစရရုပ် ၄-ပါး၊

(၄) ဘာဝရုပ် ၂-ပါး၊

(၅) ဟဒယဝတ္ထုရုပ်၊

(၆) ဇီဝိတရုပ်၊

(၇) အာဟာရရုပ်၊

သင်္ချာ ၁၈- ဖြစ်၏။ နိပ္ပန္နရုပ် တစ်ဆယ့်ရှစ် ခေါ်သည်။

ဤသည်လျှင် နိပ္ပန္နရုပ် ၁၈- ဖြီး၏။

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀-ပါး

- (က) ကလောင်ခြားမျှ၊ အကာသ၊ ပရိစ္ဆေဒရုပ်၊
- (ခ) ကာယ၊ ဝါစာ၊ မူအရာ၊ နှစ်ဖြာ ဝိညတ်ရုပ်။
- (ဂ) ပေါ့ပါးလဟု၊ မုဒု နူးညံ့၊ ကျန်းခန့် ကမ္မည၊ တာ
သုံးဝါ ရုပ် ဝိကာရတည်း။
- (ဃ) ဖြစ်ပေါ်ပွားမှု၊ ဥပစယ၊ တည်ထ သန္တတိ၊ ရင့်ဘိ
ဇရာ၊ ပျက်စွာ အနိစ္စ၊ မှတ်ကြောင်းမျှ၊ လက္ခဏရုပ်
ခေါ်သတည်း။

ရှင်းကျမ်း

(က) ကလောင်တို့၏ အခြားမျှသာ ဖြစ်သော အာကာသဓာတ်သည် ပရိစ္ဆေဒရုပ် မည်၏။

(ခ) ကိုယ်အင်္ဂါ ကြီးငယ် လှုပ်ရှားမှု အမှုအရာသည် ကာယဝိညတ် မည်၏။ စကားအက္ခရာ ပြုပြင်မှု အမှုအရာသည် ဝစီဝိညတ် မည်၏။ (ဝိညတ်ရုပ် နှစ်ပါး)။

(ဂ) ရူပကာယ၏ ပေါ့ပါးမှုသည် လဟုတာ မည်၏။ ရူပကာယ၏ နူးညံ့မှုသည် မုဒုတာ မည်၏။ ရူပကာယ၏ အမှုတိုင်း၌ ခန့်ကျန်းမှုသည် ကမ္မညတာ မည်၏။ (ဝိကာရရုပ် ၃-ပါး)။

(ဃ) ရုပ်သဏ္ဍာန် ကြီးငယ် တို့၏ ပေါ်ပေါက်မှု၊ ပွားစီးမှုသည် ဥပစယ မည်၏။ အစဉ်အားဖြင့် ဖြစ်တည်မှုသည် သန္တတိ မည်၏။ ရင့်ရော် ဆွေးမြေ့မှုသည် ဇရာ မည်၏။ ချုပ်ပျက်မှုသည် အနိစ္စတာ မည်၏။ ဤ တရားကား သင်္ခတ တရားတည်း ဟု မှတ်ကြောင်း သိကြောင်း လက္ခဏာမျှ ဖြစ်၍ ဤ ရုပ်တရားလေးပါးကို လက္ခဏရုပ် ခေါ်သတည်း။

ကောသလသတ္တိ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

- (၁) ပရိစ္ဆေဒရုပ် ၁,
- (၂) ဝိညတ်ရုပ် ၂,
- (၃) ဝိကာရရုပ် ၃,
- (၄) လက္ခဏရုပ် ၄,
- အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀- ဖြစ်၏။

နိပ္ပန္နရုပ် ၁၀၊ အနိပ္ပန္နရုပ် ၁၀၊ ပေါင်းသော် ရုပ် ၂၀ ခု ဖြစ်၏။
ဤသည်လျှင် ရုပ် ၂၀ ပါး ပြီး၏။

ရုပ် ၂၀-ပါး ကလာပ် ဖွဲ့ပုံ

ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း

- (က) မဟာဘူတ၊ ဝဏ္ဏ၊ ဝန္တ၊ ရသ၊ ဩဇာ၊ ရုပ် ရှစ်ဖြာ၊ မက္ခာ ဝိနိစ္ဆော။
- (ခ) ဝိနိဓိ အဋ္ဌ၊ ဇီဝိတ၊ ဇီဝ နဝက။
- (ဂ) ပ, ဘာ, ဟဒယ၊ လောင်းပြန်ကာ၊ အဋ္ဌ ဒလကာ။
- (သ) ကံကြောင့် ဖြစ်ရိုး၊ ကလာပ် ကိုး၊ အကျိုး ကမ္မဇာ။

(က) မဟာဘူတ် ၄-ပါး၊ ဝဏ္ဏ၊ ဝန္တ၊ ရသ၊ ဩဇာ ဟူသော ဥပါဒါရုပ်သေး ၄-ပါး၊ ဤ ၈-ပါးသည် အချင်းချင်း ကပ်ကွာ ကြသည်ဟူ၍ မရှိသောကြောင့် အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၈-ခု မည်၏။ အဋ္ဌကလာပ် ခေါ်၏။

(ခ) ၎င်း အဋ္ဌကလာပ်တွင် ဇီဝိတ ထည့်- ဇီဝိတ နဝက ကလာပ် ၁။

(ဂ) ၎င်း ဇီဝိတနဝက ကလာပ်တွင် ပသာဒရုပ် ၅-ခု၊ ဘာဝရုပ် ၂-ခု၊ ဟဒယဝတ္ထုရုပ် ၁-ခု၊ ဤ ၈-ခုကို အစဉ်အဟိုင်း ထည့်-

၅၀

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ်

- (၁) စက္ခုဒသက ကလာပ် ၁။ (၅) ကာယဒသက ကလာပ် ၁။
- (၂) သောတဒသကကလာပ် ၁။ (၆) ဣတ္ထိဘာဝဒသက
ကလာပ် ၁။
- (၃) သာနဒသက ကလာပ် ၁။ (၇) ပုပ္ဖာဝဒသက ကလာပ် ၁။
- (၄) ဇီဝါဒသက ကလာပ် ၁။ (၈) ဝတ္ထုဒသက ကလာပ် ၁-
ဟူ၍ ကမ္မဇ ကလာပ် ၉-စည်း ဖြစ်၏။

ဝိတ္ထဇကုလာပ် ၈- စည်း

- (က) အဝိနိဇ္ဈာန်၊ ရှစ်ခုသော်၊ ခေါ်ရှိုး သုဒ္ဓဋ္ဌာ။
- (ခ) ထိုတွင် သဒ္ဓါ၊ ဝိညတ် ဌာ၊ လောင်းက ရင်း လေးဖြာ။
- (ဂ) ရင်း လေးခုဝယ်၊ တာ သုံးချယ်၊ ရှစ်သွယ် ဝိတ္ထဇာ။

- (က) အဝိနိဇ္ဈာန်ရုပ် ၈- ခုသည် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် မည်၏။
၎င်း သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် ၁။
- (ခ) ၎င်းတွင် သဒ္ဓါ ထည့်- သဒ္ဓတ္ထနဝက ကလာပ် ၁။
ကာယဝိညတ် ထည့်- ကာယဝိညတ္တိနဝက ကလာပ် ၁။
သဒ္ဓါ နှင့် ဝစီဝိညတ် ထည့်- သဒ္ဓါ ဝစီဝိညတ္တိ ဒသက
ကလာပ် ၁။
ကလာပ်ရင်း ၄-စည်း ဖြစ်၏။
- (ဂ) ၎င်း ကလာပ်ရင်း ၄- ခုတွင် လဟုတာ၊ မုဒုတာ၊
ကမ္မညတာ၊ ဟူသော တာ- သုံးခုကို အစဉ်အတိုင်း
လောင်းပြန်သော် ကလာပ်ပွား ၄- ခု ဖြစ်ပြန်၏။

- (၁) သုဒ္ဓလဟုတာဒိကောဒသက ကလာပ် ၁။
- (၂) သုဒ္ဓလဟုတာဒိ ဒ္ဓါဒသက ကလာပ် ၁။

ကောဠာသတို့၌ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

(၃) ကာယဝိညတ္တိလဟုတာဒိ ဒွါဒသက ကလာပ် ၁။

(၄) သဒ္ဓဝစီဝိညတ္တိလဟုတာဒိ တေရသက ကလာပ် ၁။

ဤကား ကလာပ်ပွား ၄-စည်းတည်း။

ကလာပ်ရင်း ၄-စည်း၊ ကလာပ်ပွား ၄-စည်း၊ စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်း ဖြစ်၏။

ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း

(က) အဝိနိဗ္ဗော၊ ရှစ်ခုသော်၊ ခေတုရိုး သုဒ္ဓဋ္ဌာ။

(ခ) ထိုတွင် သဒ္ဓါ လောင်းပြန်က၊ သဒ္ဓနဝကော။

(ဂ) အရင်း နှစ်ဝယ်၊ တာ သုံးချယ်၊ လေးသွယ် ဥတုဇာ။

(က) အဝိနိဗ္ဗောဂရုပ် ၈-ခုသည် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် မည်၏။
၄င်း သုဒ္ဓဋ္ဌကလာပ် ၁။

(ခ) ထိုတွင် သဒ္ဓါထည့်- သဒ္ဓနဝက ကလာပ် ၁။ ကလာပ်ရင်း
၂-စည်း ဖြစ်၏။

(ဂ) ၄င်း ကလာပ်ရင်း ၂-ခုတွင် တာ- သုံးခုကို လောင်း
ပြန်သော် ကလာပ်ပွား နှစ်ခု ဖြစ်ပြန်၏။

(ဝ) သုဒ္ဓလဟုတာဒိကောဒသက ကလာပ် ၁။

(၂) သဒ္ဓလဟုတာဒိဒွါဒသက ကလာပ် ၁။

ဤကား ကလာပ်ပွား ၂-စည်းတည်း။

ကလာပ်ရင်း ၂-စည်း၊ ကလာပ်ပွား ၂-စည်း၊ ဥတုဇ ကလာပ် ၄-စည်း ဖြစ်၏။

[အအေး၊ အပူ ဟူသော တေဇောဓာတ် ၂-ပါးကို ဥတု
ဆိုသည်။]

၅၂

ခေတ်ကဗျာများကျမ်းသစ်

အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း

သုဒ္ဓဋ္ဌတစ်၊ အပ္ပာဒေ တစ်၊ နှစ် အာဟာရဇက

သုဒ္ဓဋ္ဌကလာပ် ၁-စည်း။

ထိုတိုင် တာ- သုံးခု လောင်း၍ သုဒ္ဓဋ္ဌလဟုတဒဒိ ကောဒဒသက
ကလာပ်ပွား ၁-စည်း။

အာဟာရကြောင့် ဖြစ်သော အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း။

ကလာပ် ၂၃-စည်း

(၁) ကမ္မဇကလာပ် ၉-စည်း။ (၂) ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်း။

(၂) ဓိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်း။ (၄) အာဟာရဇကလာပ် ၂-စည်း။
ပေါင်း ကလာပ် ၂၃-စည်း။

ဥတုဇကလာပ် ၄-စည်းတွင် သုဒ္ဓဋ္ဌက ကလာပ် နှင့် သဒ္ဓနဝက
ကလာပ်၊ ဤ ကလာပ် ၂-စည်းကို သက်ရှိ သက်မဲ့ အလုံးစုံတို့၌
ရအပ်၏။ ကြွင်းသော ကလာပ် ၂၁-စည်းကို သက်ရှိ သန္တာန်၌သာ
ရအပ်၏။

ထိုတိုင် စက္ခုဒေသက ကလာပ်သည် မျက်စိ အင်္ဂါ၌ ဖြစ်၏။

သောတဒေသက ကလာပ်သည် နားတွင်း၌ ဖြစ်၏။

ဆာနုဒေသက ကလာပ်သည် နှာခေါင်းတွင်း၌ ဖြစ်၏။

ဇိဝှဒေသက ကလာပ်သည် လျှာပေါ်၌ ဖြစ်၏။

ကာယဒေသက ကလာပ်သည် အတွင်းအပ တစ်ကိုယ်လုံး၌ ဖြစ်၏။

ဝတ္ထုဒေသက ကလာပ်သည် ရင်တွင်း နှလုံးအိမ်တွင်း၌ ဖြစ်၏။

ဣတ္ထိဘာဝဒေသက ကလာပ်သည် မိန်းမတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ပုမ္ဘာဝဒေသက ကလာပ်သည် ယောက်ျားတို့၏ကိုယ်သန္တာန်၌ ဖြစ်၏။

ဇီဝိတနဝက ကလာပ်သည် မိန်းမ၊ ယောက်ျားတို့၏ ကိုယ်သန္တာန်၌
ဖြစ်၏။

ကောဠာသတ္တိ၌ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

စိတ္တဇကလာပ် ၈-စည်းတို့တွင် ကာယဝိညာတ် ပါရှိသော ကလာပ် စုကို ကိုယ်အင်္ဂါ လှုပ်ရှားမှု၌ ရအပ်၏။

ဝစီဝိညာတ် ပါရှိသော ကလာပ်စုကို စကား ပြောဆိုမှု၌ ရအပ်၏။

တာ- သုံးခု ပါရှိသော ကလာပ်စုကို အနာကင်းရှင်း ကျန်းမာခြင်း၌ ရအပ်၏။

ရုပ် ၂၈ = ပါး ကလာပ် ခွဲနည်း အကျဉ်း ပြီး၏။

ကောဠာသတ္တိ၌ သမုဋ္ဌာန် ခွဲနည်း

၄၂- ပါးသော ရုပ်ကာယတို့တွင်—

(က) အစာနှစ်မယ်၊ ပြည်၊ ကျင်ငယ်၊ လေးသွယ် ဥတုဇ။

(ခ) မီး ပါစကား၊ ကမ္မဇာ၊ သာသာ စိတ္တဇ။

(ဂ) မျက်ရည်နှင့်ဓချေး၊ နှပ် တံတွေး၊ လေးခု စိတ် = ဥဇ။

(ဃ) ၃၂ = ခု၊ အကြွင်းခု၊ စတု အကြောင်းခု။

(က) အစာသစ်၊ အစာဟောင်း၊ ပြည်၊ ကျင်ငယ်၊ ဤ ကောဠာသ ၄-ပါးသည် ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။

(ခ) ပါစက ဝမ်းမီးသည် ကံကြောင့် ဖြစ်၏။ အဿာသ၊ ပဿာသ လေသည် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ။ကေဇ ကာယ ၆-ခုတည်း။

(ဂ) ချေး၊ နှပ်၊ တံတွေး၊ မျက်ရည်၊ ဤ ၄-ပါးသည် ရံခါ စိတ်ကြောင့် ဖြစ်၏။ ရံခါ ဥတုကြောင့် ဖြစ်၏။ ။ဒိဇ ကာယ ၄-ခုတည်း။

(ဃ) ကြွင်းသော ကာယပေါင်း ၃၂-ခုသည် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရ၊ အကြောင်း ၄-ပါး ရ၏။ ။စတုဇကာယ ၃၂-ခုတည်း။

ကောဠာသတ္တိ၌ သမုဋ္ဌာန် ခွဲနည်း ပြီး၏။

ရောဂါဆိုး- အနာဆိုး- ကပ်ဥပဒ်ဆိုး အမျိုးမျိုးတို့မှ

ကင်းလွတ်စေတတ်သော

အန္တရာယ်ကင်းဂါထာပါဌ်-အနက်

[အသက်ထက်ဆုံး စွဲမြဲရန်]

- ၁။ ဗုဒ္ဓေါ ဟိ မဂ်လော လောကေ၊ ဒေဝဗုဒ္ဓိဗြဟ္မိယရော။
ဗုဒ္ဓံ သရဏမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။
- ၂။ ဓမ္မော ဟိ မဂ်လော လောကေ၊ သဗ္ဗပါပဝိနာသကော။
ဓမ္မံ သရဏမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။
- ၃။ သံဃော ဟိ မဂ်လော လောကေ၊ ဘယဝေရဝိနောဒနော။
သံဃံ သရဏမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။
- ၄။ ဧတံ ခေါ မဂ်လံ ခေမံ၊ ဧတံ မဂ်လမုတ္တမံ။
ဧတံ မဂ်လမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗပါပါ ပမုစ္စရေ။
- ၅။ ဧတံ ခေါ သရဏံ ခေမံ၊ ဧတံ သရဏမုတ္တမံ။
ဧတံ သရဏမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာ ပမုစ္စရေ။
- ၆။ ဧတံ ခေါ ရတနံ ခေမံ၊ ဧတံ ရတနမုတ္တမံ။
ဧတံ ရတနမာဂဗ္ဗ၊ သဗ္ဗဒေါသာ ပမုစ္စရေ။

[အိပ်ရာ ဝင်လျှင် နေ့စဉ် သက်စေ့ရွတ်၊ သားငယ်၊ သမီးငယ် ရှိသော မိဘများမှာ သားငယ်၊ သမီးငယ် အတွက် ပိုမို၍ ရွတ်။]

အနက်

၁။ လောကော၊ လောကသုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည်သာလျှင်။ မင်္ဂလော၊ လူ့ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ အပေါင်း တို့တွင် အတုမရ၊ အဘက်မရ လွန်မြတ်လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဒေဝဏ္ဏန္ဒြေဟံ ဝိသရော၊ ဘုန်း တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် လွန် ကြီးမြတ်သော နတ်မင်း အပေါင်း၊ သိကြားမင်း အပေါင်း၊ ဗြဟ္မာမင်း အပေါင်း ကိုကို အစိုးရတော်မူပေ၏။ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ၊ ဘုရား ဘည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ် သမှု အစွဲ ပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကမ်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၂။ လောကော၊ လောကသုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ ဓမ္မော၊ မင်္ဂ လေးပါး၊ ဖိုလ် လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန် တရားတော်မြတ်သည်သာလျှင်။ မင်္ဂလော၊ တရား အပေါင်းတို့တွင် အတုမရ၊ အဘက်မရ လွန် မြတ် လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ သဗ္ဗပါပဝိနာသကော၊ ဆိုးဝါးညစ်ညမ်း ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ မကောင်း စွာသော မိစ္ဆာဓမ္မ ဟူသမျှတို့ကို မြူမှု မကျန် ပယ်လျှန် ဖျက်ဆီးတော် မူနိုင်ပေ၏။ ဓမ္မံ သရဏံ၊ တရား တည်းဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲ ပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကမ်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၃။ လောကော၊ လောကသုံးခွင် ဘုံ အပြင်၌။ သံဃော၊ မြတ်စွာ ဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတော်မြတ် သည်သာလျှင်။ မင်္ဂလော၊ အပေါင်းအများ တပည့်သား အစုတွင် အတုမရ၊ အဘက်မရ လွန် မြတ်လှသော အနုတ္တရ မဟာ မင်္ဂလာကြီး အစစ် ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဘယဒေဝရဝိနောဒနော၊ ခပ်သိမ်းသောဘေး၊ ခပ်သိမ်းသော ရန်တို့ကို

ကောဠိသတ္တိ ရုပ်ကလာပ်ခွဲခန်း

ပယ်လှန် ဖြေဖျောက်တော်မူနိုင်ပေ၏။ သံဃံ သရဏံ၊ သံဃာ တည်း ဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲ ပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ တို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်းတို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ် ကြရကုန်၏။

၄။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ မင်္ဂလာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ မင်္ဂလာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ မင်္ဂလာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လောက အားလုံး၌ အမြတ် ဆုံးသော မင်္ဂလာကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ မင်္ဂလံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ မင်္ဂလာကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲ ပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗပါပါ— သဗ္ဗ ပါပဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အယုတ်တမာ မိစ္ဆာဓမ္မ ဟူသမျှ တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၅။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ ကိုးကွယ်ရာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လောက အားလုံး၌ အမြတ်ဆုံးသော ကိုးကွယ်ရာကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ သရဏံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ကိုးကွယ်ရာ သုံးပါးကို။ အာဂမ္မ၊ ကိုးကွယ်သမှု အစွဲ ပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။ သဗ္ဗဒုက္ခာ— သဗ္ဗဒုက္ခဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော ဒုက္ခ အပေါင်း တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြရကုန်၏။

၆။ ခေါ၊ စင်စစ်။ ဧတံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ခေမံ၊ ဘေးရန် ကင်းရာ ရတနာ အစစ် ဖြစ်ကြီး ဖြစ်တော်မူပေ၏။ ဧတံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊

သံဃာ ရတနာ သုံးပါးသည်သာလျှင်။ ဥတ္တမံ၊ လူ့ရပ်၊ နတ်ရွာ
 ရတနာ အားလုံးတို့ထက် အမြတ်ဆုံးသော ရတနာ ဖြစ်တော်မူပေ၏။
 တေံ ရတနံ၊ ဤ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ ရတနာ သုံးပါးကို။ အာဂမ္မံ၊
 ကိုးကွယ်သမှု အစွဲပြု၍။ သတ္တာ၊ နတ်၊ လူ၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့သည်။
 သဗ္ဗဒေဝါယာ— သဗ္ဗဒေဝါသေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အပြစ်ဒေဝါသ ဟူသမျှ
 တို့မှ။ ပမုစ္စရေ— ပမုစ္စန္တိ၊ ကင်းလွတ်ကြကုန်၏။

အန္တရာယ်ကင်း ၆- ဂါထာ ပါဠိ- အနက် ပြီး၏။

[ဤ ၆- ဂါထာတို့ကို အနုဿဘိဘာဝနာကိစ္စနှင့် ကုသိုလ်ဖြစ်
 ရွတ်ဆိုသော အခါ၌ သာယာစွာ ရွတ်ဆိုရသည်။ အန္တရာယ် ရှိ၍
 အန္တရာယ် ကင်းရန် ရွတ်ဆိုသော အခါ၌ စိတ်မာန် တင်းတင်းနှင့်
 ပြင်းထန်စွာ ရွတ်ဆိုရသည်။]

ဤတိုင် ခာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်းသစ် ပြီးပြီ။

၂၄၇၅၆

လယ်တီဆရာတော်

- ဆရာတော်၏ ဘဝ ● ဆရာတော်၏ စာပေ
- ဆရာတော်၏ လှုပ်ရှားမှု ● ဆရာတော်၏ လုပ်ဆောင်မှု
- ဆရာတော်၏ အတွေ့အကြုံ

စသည်တို့ကို ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားသည့်
 အရှယ်ကြီး - ဆိုက်ကြီး - စာမျက်နှာ ၁၀၀၀ - ကျော်
 အတွင်း ဓာတ်ပုံပေါင်း ၃၀၀ - ကျော်
 ပါရှိသော စာအုပ်ကြီး။

သာသနာရေး ဦးစီးဌာန သို့
 အရှင်ကောဝိဒ မှ
 လှူဖွဲ့ပေးပါသည်။

ပညာအလင်းပြစာအုပ်ဆိုင်
 ၀၃၀-ဗိုလ်ချုပ်လမ်း၊ ရန်ကင်းမြို့။
 ဖုန်း-၉၀၉၂၇

မြန်မာပြည်စာအုပ်တိုက်
 ၁၃ (အေ)၊ ၉၈ - လမ်း၊ ကန်တော်ကလေးစာတိုက်၊
 ရန်ကင်းမြို့။